

פתוח סגור פתוח

אסופת השירה והפרוזה של סדנאות הכתיבה, גליון מסי #1
המחלקה לספרות, ללשון ולאמנויות של האוניברסיטה הפתוחה

מקבץ הספרות שלפניכם הוא בציר 2015 של יצירות שירה ופרוזה מאת הסטודנטים לספרות במחלקה לספרות, ללשון ולאמנויות של האוניברסיטה הפתוחה. כתיבה היא מעשה בודד מאד, אך בסדנאות הכתיבה מצאו הכותבים גם קוראים נאמנים, חבריהם לסדנה, שהאירו והעירו על הטקסטים, ולא פעם פיתחו שיחות פילוסופיות ארוכות על דימוי, מטפורה, דרכי בניית דמות ותיאורי עולם. כתיבה היא גם עניין של השראה, וגם עניין של גילוי הלב והנפש. היא אמנות באחד מגילומיה הנעלים ביותר, אבל היא קודם כל אומנות, מלאכה שיש ללמוד את חוקיה, ויסודותיה. על הכותב לשלוט בטכניקות הכתיבה, ביסודות המלאכה וברזי האומנות. ומתוך האומנות, תצמח האמנות. כך ניסינו לעשות באסופה זו, ואנו מקווים שהשירים והסיפורים יימצאו את דרכם אל ליבכם.

אנו מבקשים להודות לפרופ' מתי מאיר, ראש המחלקה לספרות, ללשון ולאמנויות באוניברסיטה הפתוחה ולפרופ' עדיה מנדלסון-מעוז, ראש תחום ספרות במחלקה. לולא עידודן ותמיכתן בסדנאות הכתיבה אסופת היצירות הנוכחית לא היתה רואה אור.

ד"ר מתן חרמוני ומי-טל נדלר,

מנחי סדנאות הכתיבה

על הצילומים

העבודות המלוות את הגיליון המקוון הראשון של סדנאות השירה והפרוזה צולמו בין השנים 2009-2015 בישראל ובחו"ל. רולאן בארת' ב"מחשבות על הצילום" טוען כי הכתיבה בדיונית וממציאה ראיות ואילו הצילום הוא הראיה עצמה, הצילום נמצא בסופה של תנועת הילד המצביע ואומר "זה". ככותבת ומצלמת אני נעה על הציר שבין הראיה (showing) להגדה (telling): בכתיבה להראות במילים ובצילום לספר באור. בצילום אני מבקשת להיכנס פנימה אל הקמרה אובסקורה כדי לצאת החוצה אל הזמן, אל המקום, אל האור, להצביע ולהגיד "זה".

לילי קסירר

צילום השער:

קדיתא, 2009

משה רובין קוזס

ספסל רחוב

לא היה שום רחוב או ספסל שבו
לא התארחנו
לפעמים זה חוזר אלי

לא היה חוף של ים ועליו מחצלת
לא מבט שקרן של עיניים
או חפוד רגלים

לא היה גן שעשועים אשר לעת ערב
לא ספק נגיעה ספק נשיכה
לא נשימות עדינות או לב כאוטי
הלמות נשמעה בחשכה

לא שקר לבן, לא פעס,
לא מרד, לא רצון לראות
או למות, לא בתוליות

של גלוי מוזיקלי, לא קרבה וכאב
געגוע בעת רחוק. לא הנחנו בצד
את נשקינו, רק שמענו קולות מלהמה
ולעת ערב כל יום התפיסנו,
בלי מלים בצעקה ושתיקה.

היו אלה ימים של קיץ ובחופץ ליהט והשמש מכה
לא היינו צריכים לדבר הרבה לא היינו צריכים להסביר דבר
הכל היה שם בחדר

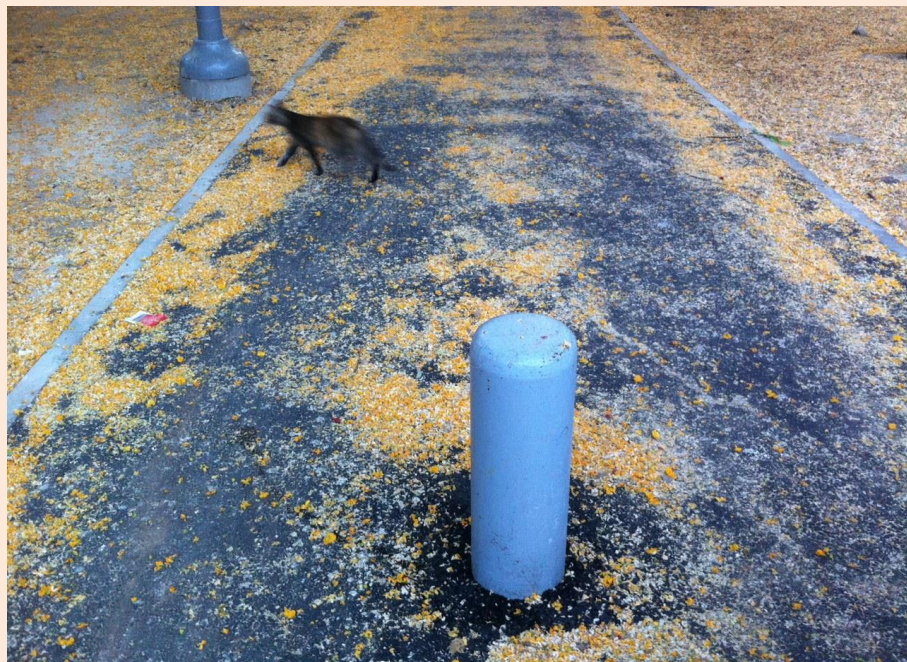
את ואני וריחות חדשים וקשים של מעשה אהבה
ושוב מבקשים לעצמנו התשה אינסופית מבקשים להגיע לסיום טהור ומלכוד
מנסים את עצמנו בכל הצורות וכל הדרךים
שם זכנו להיות מלכים שם זכנו להיות שפחות
פעם למעלה ופעם למטה

והרגע הזה נמשך לילה שלם ויום נוסף עד שיזדענו שהכרנו נפשנו האחד לשניה
עד שיזדענו שהגענו אל הנקודה שבה היינו עירמים לגמרי
מביטים זו בזה את על המטה ואני יושב על הכסא
בוחנים כל גמה ונקודה כל זקיק ותנועה גופנית ללא מעצורים וללא חשש
לקאן לא תכנס הבקרת פה לא תשכן הבושה
היו אלה ימים של קיץ והחדר להט והשמש הכתה

כל היופי הזה

ציוץ צפרים נמהל בצחוקם של הילדים
עורב קורא לגוזליו הרעבים
רוח מנשבת קלות
מגבירה שריקתה
וספסל דהוי מיתם בפתח שדרה
וכל היפי הזה וכל העצב הזה לעת ערב

יונים על הקרקע מלקטות את לחמן
פרפר משיט משתחצן בכנפיו
ורוח אדם מנשבת קלות משחררת נשימה
ואני על ספסל דהוי בפתחה של שדרה
וכל היפי הזה וכל העצב הזה לעת ערב

תל-אביב, 2015

אהוד אבישי

את מיהו ומהו

אֶהְבְּתִי אֶת שְׁמוֹ,
אֶת מִיְהוּ וּמְהוּ,
נִכְבְּשֵׁתִי בְּכַוֵּנוֹתוֹ,
בְּמַלְיָם – הַנוֹבְעוֹת מִנְפֹּשׁוֹ,
בְּשָׂרִירִים, בְּשִׁכְמוֹת, בְּצִנְאָר...
מְדַגְדְּגוֹת בְּהוֹנוֹת.

הוא עָשָׂה אֶהְבָּה בְּלִשׁוֹנוֹ
וְאֲנִי הִתְפַּתְלֵתִי בְּפִיו,
בְּלַעֲתִי נְשִׁימוֹתָיו וְרִקּוֹ.
הוא כָּבֵשׁ גּוֹפִי,
הִפְשִׁיר וְעָסָה רְקֻמוֹת
וְאֲנִי טִבַּלְתִּי
בְּאֲדֵי נְשִׁימוֹתוֹ
מְעוֹרְרִים דְּמָעוֹת
וְצָחוֹק.

דְּמַעְתִּי לְתוֹךְ צָחוֹקָיו.

טובע

ידי טבעו בַּדְּגָדוֹגִיו,
בְּלִעְתִּי אֶת כָּלוֹ
וְהוּא,
פָּרַע צְלֵעוֹתַי,
הִצְלִיף בְּלִשׁוֹנוֹ פְּטָמוֹתַי,
כִּשְׁף תְּנוּכֵי אֲזָנַי –

זַעֲקוֹתַי לְעִזְרָה
וְהוּא בָּא לְעִזְרָתִי,
טוֹבַע –

אני איקרוס! אני איקרוס!

משוטט ברחובות במעיל נוצות
מרפט, מלקט נוצות,
מריחן אחת-אחת –
שכור גבהים וחלומות
על רחובות של אור ותכלת,
מדביק נוצות לשרווליו
בחוטים ושענה,
מסנר מהשמש.

האור –

אותו משגע, בו מתעתע.
רוצה לגעת,
הולך על הקצה,
שרווליו נושבים ברוח,
נוצותיו מסנורות באור,

אני איקרוס! אני איקרוס! זועק.

הילד השתגע, הילד משגע,
אומרים, מושכים נוצות,
מושכים בכתפיהם
בצחוק –

צחוקם משגע, צחוקם מתעתע,

שנשרפו,

כמעט נגעו בשמש,

נאחו באור,

זועק

אני איקרוס! אני איקרוס!

הרה של אביו, תמימות של ילד,

כמעט נגע בשמש,

מרחף –

עגורים צחורי נוצות חוצים בתכלת,
הילד נעטף נוצות,
עינים נוצות.

הילד השתגע, הילד משגע,
מושכים בכתפיהם, מורטים
נוצות, מטמינים אבן בכיסו,
לוחשים, ילד הזהר,

האדם הוא אבן

והוא צוחק,

האדם הוא אור,

מסנר,

פוסע הוא על הקצה,
בכיסו אבן, מכביד מאד החם,
השענה נגרת, נמס גם החלום
והוא צולל,

לאשו בעננים, מסחרר גבהים,
משוחח עם לבנה, כוכבים ולוּינים
כמו אבן אל הרחוב. שותק.
מקף נוצות.

אפילוג

אומרים :
האור אותו שגע, האור בו תעתע,
מושכים כתפים, לבס של אבן,
מעיל של תכלת,
נוצה בדש,
לזכר איקרוס –

הילד המרפּט.

אגמון החולה, 2015

אני פוקח את עיניי, מתיישב בחוסר רצון משווע, מביט על הפרחח הער בתוכחה ואז באחות ובשאר החלוקים הלבנים, מחווה בידיי שאין לי מושג, ואז מצביע על פי, להזכיר לה שאני לא מדבר.
"תוכל לפחות-".

אני נד בראשי לשלילה, מזייף הבעת כאב וחוזר לשכב.
"אאא-אאאא-גגגגגגגגגגגגגגגגגגגג-".

כולם מסתובבים באחת לכיוון האיש. היא מתקרבת, לוקחת את ידיו הרועדות בידיה.

"זה בסדר, הכול בסדר", אומרת ברוך. הוא בולע את רוקו, דומע. היא אוחת בידי, מנסה לנחמו. "אתה בידיים בטוחות. אתה בבית חולים. אני עֵדָה, אחות של המחלקה. אתה אולי לא מכיר אותנו, אבל במובן מסוים אנחנו מכירים אותך... מה רצית להגיד?"
"מממממממ-אהיייייי-".

הדוקטור מצטרף לחדר, מופתע קלות אך לא נרעש במיוחד.
הוא רוכן אל עדה ולוחש על אוזנה, "מה קורה פה?"
עדה מתרוממת, כובשת סנטרה ושפתיה במשולש שיוצרות שתי ידיה ומשיבה בכאב, "דוקטור הַאָרְדֵר, אני חושבת שהמטופל לא יכול לדבר...".

"הוא בשוק, את מתכוונת? מתרגש בוודאי ו-".
"זאת אפשרות, אבל... אני חושבת שהוא לא זוכר איך לדבר".
פניהם של כל החלוקים הלבנים מרצינים באחת.
"ניקח אותו לאס.אר.איי", אומר הארדר בהחלטיות. "תעדכני את מי שצריך, עדה, וחזרי לכאן. תגידי שהוא התעורר ומוציא הבלים חסרי משמעות ושנחנו נעשה לו בדיקות לראות מה בדיוק קורה כאן. ואתם, תתפזרו! יש לכם מטופלים אחרים".

הארדר, עדה וכל השאר ממהרים לעזוב, מותירים אותי לבדי עם היפהפייה הנרדמת.

תנודה זעירה בזרת ידה השמאלית. היא אולי בתרדמת, אבל משהו בתוכה ער.

שפתיה נפתחות קלות, אצבעות מתנועעות שוב. אני יכול להישבע שהיא מחייכת. מה קורה שם בתוך המוח הזה? ומה לגביו? האם הוא זוכר משהו? האם הוא יודע בדיוק מי הוא ורק איבד את היכולת לדבר, או שמא איבד את השפה ואת זהותו במכה אחת? ומדוע התרגש כשהביט בה? האם הם מכירים?

אני מביט לכיוון הדלת, קם בצעדי גנב, מוודא שאין רואה, סוגר אותה בשקט, מסתובב וממהר לצדה. היא משחקת באצבעה. אני מישיר מבט לפרצופה. האם היא מתקשרת מתוך שינה? או שמא היא... לא...! אני לוחץ את זרועותיה בידיי ומנער אותה. קומי! נבלה! אני יודע שאת ערה! חתיכת...! איך את מעזה לזייף משהו כל כך רציני! נו כבר-, אבל תוך כדי התנוודות הבודדות דומה כי גופה אכן נראה רדום לחלוטין. טוב. לא משנה.

אני שומע צעדים מתקרבים לכיוון החדר, מזנק בכל מאודי, פותח את הדלת, נשכב שוב על המיטה ומתכסה במהירות הבזק. אני עוצם עיניים, ממציא נחירות מחרישות אוזניים, בתקווה שזה יעבוד על מי שעומד להגיע. אני שומע את צעדיה הקטנים והשקטים של עדה, מהלכת לידי לרגע ובוחנת אותי.

השכם בכל בוקר בשש הוא מתעורר, מתמתח, מפהק, שם כפכפים והולך לשבת לצד מיטתה. לפעמים מלטף את שיערה ולחייה, לפעמים מקריא אגדות, לפעמים רק יושב ובוהה בה, כמו הייתה מלאך. לפעמים לוחש באוזנה דברים שאני לא שומע, ואני מדמיין שהוא אומר משהו גס. הייתי מדווח עליו, אבל קודם כול אני לא פוצה את פי, וחוץ מזה- יש לי הרגשה שאין כל נזק. עדה החליטה לתת להם שמות זמניים: ג'ון וג'יין דו. אני עדיין מעדיף "מה-שמו" ו"מה-שמה".

נדרשו בערך חודשיים ללמד אותנו מחדש את כל הידע הכללי שהוא איבד איכשהו. הם התקדמו אֵתו כמו תינוק, רק בקצב מואץ יותר-, והוא לא נדרש לזחול. הוא סקרן וחרוץ, או לפחות זהותו החדשה. עכשיו הוא כבר מדבר די טוב.

אגב, עדיין אין לאף אחד מושג מי הוא. הוא לא זוכר את שמו, מאין הגיע, אם יש לו משפחה, אם למד משהו, במה הוא עסק, אם יש לו אישה וילדים. כלום.

בהתחלה לא חיבבתי אותו. יש לו נטייה מרגיזה לבדוק איך אני כל הזמן. עוד לפני שהוציא מילים מהפה, הוא היה מסתכל ומנסה לתמוך בי בדרך לשירותים, ואני הייתי דוחף אותו קצת ומסרב. מאז שהוא מדבר, הוא תמיד אומר, "איך אתה מרגיש, אלדר? לקחת את הכדורים, אלדר? עבר כאב הראש, אלדר? אכלת, אלדר? אני שבע, רוצה את רסק התפוחים שלי, אלדר?". ככלל, אני מרבה להתחמק מדאגנות שכזו-. הוא יותר גרוע אפילו מעדה-, אבל למדתי להעריך את הטרטורים שלו, ועכשיו אני מבין שזה בא מטוב לב. אינני יודע אם

פעם היה עובד סוציאלי או רוצח סדרתי, אבל זהותו המאולתרת די חיובית.

אף שעדה ניסתה להרגיעו פעמים רבות, דוקטור הארדר עדיין מוטרד לגבי הצורה שגיון מסתכל על ג'יין. הארדר עצמו עדיין מגיע מאוחר בלילה ועומד לצדה. אני מתערב שהוא מתפלל שהיא תקום ומשום מה תמזמז אותו או משהו. בלי להגיד מילה, בלי אפילו להיות בהכרה, היא מצליחה לגרום לשני גברים שונים להיות באובססיה כלפיה. שלושה, אם מדייקים.

אחר צהריים אחד אני, ג'ון ועדה אוכלים ארוחת ערב מוקדמת, וג'יין מקבלת נוזלים מצינורות (אני חייב לציין שאני מקנא בה שהיא לא צריכה לסבול את המזון המחורבן הבריאותי הממשי הזה).

"אני חושב שאני מאוהב", אומר ג'ון תוך כדי בליסה. "היא כל כך יפה... כל כך טובה... כל כך-".

עדה מצחקקת.

"אתה חמוד. מצחיק, אבל חמוד".

אני נוגס בפרי החצי רקוב ויורק אותו למגש, מביט בשארית האוכל בתיעוב.

"אני יודע מה היא עושה. משחקת אותה קשה להשגה! תחשבי על זה, אם יכולתי לנשק אותה, היא הייתה קמה אחת שתיים על הרגליים! כמו שלגיה!"

"אל תחשוב על זה אפילו", אומרת עדה במהירות. "שזה לא יחלוף לך בראש! היא מטופלת. אין לך שום זכות לגעת בה".

אני חש דחף פתאומי להסגיר את הביקורים שלו, אך נמנע.
"רק צחקתי", אומר ג'ון בשקט, ניכר שנעלב. "מי את חושבת שאני?"
"מצטערת... אל תתבדח על זה. איך אפשר להתאהב באישה בלי
הכרה? אתה לא מכיר אותה בכלל. אתה אפילו לא מכיר את עצמך. זו
לא אהבה... זו פנטזיה. כדאי שתתעורר. יש לי ציפיות ממך. אני אעשה
כל מה שאני יכולה לנסות ולהזכיר לך מי אתה. אל תפשל".
"אני מבטיח". הוא מניח את שאריות האוכל על המגש ופולט גרפץ
בטעות. "סליחה! אני מפוצץ".
"יודע מה? מחר אביא לכם אוכל מבחוץ. מגיע לכם משהו יותר טוב
מזה", בעוד היא קמה ועוברת לצדי, היא שואלת שאלה רטורית,
"בטוח שאתה לא רוצה לאכול קצת יותר מ... כלום, אלדר?"
אני לא מש ממקומי. היא יודעת את התשובה.
היא אוספת את המגשים שלנו ויוצאת.
"למה תמיד אין לך תיאבון?" שואל ג'ון.
אני מושך בכתפיי.
"אני יודע, זה לא גורמה, זה לפעמים די דוחה אפילו, אבל זה לא עד
כדי כך נורא. זה לא עדיף על כלום?"
אני נד בראשי מצד לצד ומחייך, והוא צוחק.
הוא מביט מהחלון על הצמחייה בחוץ.
"הכול כל כך יפה", הוא אומר, הבעה משונה משתלטת עליו לפתע.
מה? אני שואל עם הגבות שלי.
"לא יודע למה... אני מרגיש...", הוא נעצר בבלבול, "דז'ה וו... כאילו
שמעתי את המילים האלה... ואני לא זוכר מתי... מוזר".
ג'ון ואני מסובבים את ראשינו לכיוון ג'יין, יוצאים מהמיטות
והולכים לצד מיטתה, מרותקים אל הדבר הלא-כל-כך משתנה הזה.

היא משחקת שוב באצבעה, מי יודע מה התת-מודע שלה מנסה לומר לנו...

אני שב למיטתי, נותן להם קצת פרטיות.

אבל לא מפסיק להסתכל.

הוא מתיישב בכיסא, מחזיק את כפה בכפו, דומע.

"מי שלא תהיי. איך שלא קוראים לך. אני אוהב אותך. אני לא יודע להסביר את זה, לא יודע למה, איך... אבל יש לי הרגשה שנועדנו זה לזו. אני כל כך אוהב אותך..."

אני יכול להישבע שאני רואה את שפתייה זזות...

הוא מקרב את פניו לפנייה...

אני לא יכול להתאפק ועיניי נוטפות מלח.

הוא נאבק בעצמו לא לנשק אותה, רק אוחו בידה בחוזקה.

"מה לכל הרוחות קורה כאן?!"

דוקטור הארדר מתקרב במרוצה למיטתה.

"מה אתה חושב שאתה עושה?! אסור לך לגעת בה!"

ג'ון שומט את ידה, נראה נואש, מביט לעברי בבקשת עזרה חרישית.

אני נאבק ברצוני, רוצה להגיד משהו אבל... פשוט לא מעז. אני שומר

על שתיקה, ג'ון נראה שבור מתמיד.

"קום ותחזור למיטה שלך, מהר!" צועק הארדר, "עזוב אותה

במנוחה!"

"לא עשיתי שום דבר, אני נשבע, רק החזקתי את היד שלה ו... חשבתי

שהיא עמדה להגיד משהו..."

"בולשיט", יורה הארדר, "כולם יודעים שאתה לא יכול להוריד את

העיניים ממנה! מטופלים בקומה לא יכולים לדבר, למען השם! איך

אתה יכול-".

לפתע המוניטורים מתחילים לשרוק והמספרים עליהם מתחילים לרקוד.

בשבריר שנייה כולנו משתתקים.

הגוף של ג'יין רועד ומתחיל לפרכס לפתע. שלושתנו כמו נקלענו לסרט מדע בדיוני.

"מה עשית לה?!!!" שואג הארדר ונעמד מעליו כאילו עומד להכות אותו.

ג'ון רץ ומזעיק את עדה, ובתוך פחות מדקה מתייצבים יותר חלוקים לבנים מכפי שניתן לספור. לא נראה לי שאי פעם פקדו את החדר כל כך הרבה רופאים ומתמחים ואחיות. הארדר בודק את הדופק, עדה מסתכלת במוניטור, כל החדר זז ורועש, ג'ון ישוב בכיסא ונראה רצוף, אני ישוב במיטה, רועד. הארדר פולט קריאת הלם, "אנחנו מאבדים אותה!"

ג'ון מתרומם לכדי עמידה ובוהה בה באימה, לבו הולם בקדחתנות. הארדר נותן לה שוקים חשמליים, עדה מתייפחת, אני נשען אחורנית על המזרון, מסתובב כדי לא לראות. יש גבול לסיבולת של אדם בגילי...

"קדימה! שלא תעזי!" פולטת עדה הבוכייה.

פתאום אני שומע נפילה וחבטה, מלווה בקולם של מכשירים שמאטים לפתע.

אני מזנק מתוך המיטה ומסתכל.

הוא התעלף ונפל. הראש שלו מדמם.

היא מתרוממת בשנייה לישיבה, בצעקה פתאומית וחסרת פשר, "גם אני!". עיניה פקוחות, וכל גופה רועד.

הארדר מתקשה להאמין לעיניו. עדה ממהרת לכיוון ג'ון ויורה פקודות על המתמחים.

"מי אתם?" שואלת ג'יין באטיות, "מה קורה פה? איפה אני?" הארדר מדבר בהתרגשות. "את בבית חולים - אבל הכול בסדר גמור. את זוכרת מה קרה לך? גברת...?" מנסה לטשטש את העובדה שהוא לא יודע מי היא ומנסה לברר אם היא כן, בניסיון לא מתוחכם במיוחד.

היא מסירה את המכשיר מעל פיה ואפה.

"מי...? אני?" היא ממצמצת בבלבול. "אני... אני לא...".

הארדר מתיישב על הכיסא בחוסר אונים.

"אבל רגע!", היא אומרת לפתע, "מי זה?" היא מצביעה על ג'ון, שכמה מתמחים מכניסים אותו למיטה על גלגלים ומתכוונים להוציאו מהחדר, "מה קרה לו?"

"אנחנו...", הארדר מגמגם, "אנחנו לא יודעים".

עדה פונה אליו.

"הוא נפצע קשה בראשו", היא לוחשת, "אני אשאר אֶתה. קח אותו לניתוח, הדימום-".

"אנחנו נטפל ב... בו", הוא אומר לג'יין, "הוא ייצא מזה, אל תחששי".

"הכול יהיה בסדר", אומרת לה עדה ומחזיקה בידה, "הכול יהיה-". היא מסתכלת בעוד הארדר ולהקת המתמחים מפנים את ג'ון מהחדר, ואז מביטה בי, שלפתע עומד לצדן. על קצה הלשון עומדות מילים, לנסות להרגיע ולנחם... אבל לא יוצאות.

"-בסדר גמור", עדה אומרת לבסוף.

במהרה התברר שכאשר גיין התעוררה, גיון שב לתרדמת. מצבה של גיין היה טוב ממצבו של גיון כאשר התעורר. היא אמנם לא זכרה דבר וחצי דבר על זהותה, אבל ידעה לדבר והיה לה ידע כללי נרחב. אם לשפוט לפי תפקודה בהווה, היא הייתה אישה פעילה ומשכילה.

המצב התהפך באופן סימטרי מושלם - למרבה התדהמה הוא מוצא חן בעיניה. מדי פעם הוא מחייך מתוך שינה, מתופף ברגליו, מניע שפתיו כאילו הוא מנשק את האוויר. היא יושבת לצדו, לאחר שקמה בדיוק בשש, ממששת את זיפיו. אם הייתי בנאדם, הייתי אומר לה שהוא עשה אותו הדבר כשהייתה בתרדמת.

"למה אתה שותק?" שואלת גיין ערב אחד.

אני לא מגיב.

"ברצינות", ממשיכה, "אתה המטופל היחיד בחדר הזה שיודע את שמו, היחיד שזוכר הכול, ואתה לא מדבר. אני פשוט לא מבינה את זה".

אני בוהה בעיניה הירוקות, מתקרב אליה, זו עם הכיסא עד שמילימטרים מעטים מפרידים בינינו. פניי כמעט נוגעות בפניה. היא המומה אך לא משה ממקומה. אני מניד בראשי, מתנער מהאשליה, לוקח פתק ועט וכותב, "מצטער".

היא מביטה בי פתאום, כאילו היא מרחמת עליי.

"אוי אלדר", היא אומרת בקול רועד, "אני מצטערת...".

אני חוזר למיטה ועוצם את עיניי. אני שומע את צעדיה החינניים של עדה שנכנסת לחדר. את הדיאלוג הבא ביניהם אני מתאמץ לשמוע בלי לראות.

"גייין", אומרת עדה ברוך. "איך את מרגישה?"
 "בסדר. עדה... אני יכולה לשאול משהו? זה בקשר לאלדר?"
 "כמובן. מה אתו?"

"אני תוהה... מה הסיפור שלו? מה יש לו? מי הביא אותו?"
 אני שומע את עדה נאנחת, בת שחוק בקולה.

"אני יכולה לספר למה הוא פה. אני יכולה לספר על החיים שלו, אבל בקשר לשתיקה, אין לי יותר מושג ממך. יום אחד מר גרין נפל במטבח. החליק ונפל. חוסר שיווי משקל. עבר ניתוח, התעורר אחרי בערך שלושה ימים. אין אישה. אין ילדים. בן יחיד. בגילו לא מפתיע שההורים מתו. השכנה הביאה אותו. אף פעם אין לו מבקרים. הוא היה בפנסייה, ולמרבה ידיעתנו לא היו לו חברים של ממש."

"הוא אילם?"

"לא", אני יכול לחוש בעיניה של עדה שמכוונות עליי, "הוא דיבר מושלם ותפקד באופן נורמטיבי לחלוטין עד שהגיע לפה. אבל מאז לא דיבר".

"טראומה?"

"לא יודעת. האמת? אני חושבת שפשוט לא בא לו, שהוא מעדיף לשתוק". בשביל מה צריך לדבר? איזה דבר בעל ערך יכול לצאת לי מהפה? "אנחנו משאירים אותו כי יש לו פה ושם בעיות... דברים קטנים אבל... אני חושבת שעדיף לו כאן. פה לפחות יש לו חברים. אמנם הם לא מכירים את עצמם, אבל הם מכירים אותו. אני חושבת שהוא די שמח פה, בסך הכול".

אני צוכה ובוחק בסתר חרישי.

"אני לא בטוחה", אומרת גייין, ואני מנחש שענינה נחות עליי ברחמים מאוסים.

"אחחחח, כואב לי הראש", אומרת עדה, "אני כל כך עייפה".

"זה רק נדמה לי, או שאת תמיד פה? גם בשעות הקטנות של הלילה אני רואה אותך עוברת במסדרון..."

"יש לי בית. בעל. בן, שתי בנות, אבל אני מאוד מסורה, יותר נכון מכורה, לעבודה... הרבה פעמים אני ישנה פה. אני רואה את המשפחה לפחות... שלוש פעמים בשבוע..."

"זה בטח קשה".

"מתרגלים", עדה מחייכת, "מה שקשה לי זה להירדם. כל הזמן טרודה במטופלים. אל תספרי לאף אחד שאמרתי, זה די אישי, אבל... אני לוקחת כדורי שינה. אימא שלי תמיד התנגדה. 'קיצור דרך למוות!', אבל אין לי ברירה. לא יכולה בלי. טוב... אלך לנסות להירדם. את יכולה להתקשר בכל שעה. אני כמה חדרים ליד. לילה טוב".

עדה עוזבת את החדר ומכבה את האור.

גיינ מתיישבת לרגע ומביטה בג'ון בכמיהה. אני מסווה את העובדה שאני ער ומסתכל. היא מתקדמת לעברו. לאחר מבט חטוף, לוודא שאין רואה, היא מנשקת אותו. לאחר מכן שבה למיטתה ונשכבת לישון.

הלב נכמר.

וביום אחד, המצב חוזר לקדמותו.

חזרתי להיות המטופל הער היחיד בחדר 127. גיינ שוב בקומה. אף אחד לא יודע למה או איך. שניהם התעוררו. שניהם הרגישו משהו, תחושת בטן כלשהי, זה כלפי זו, ויחד שבו לתרדמת.

לפני זמן מה עדה ציינה שחלפו שש וחצי שנים מאז הגיעו למחלקה, שניהם יחדיו, ואף שסקרנותי הייתה רבה החלטתי לא לדבר ועל כן מעולם לא גיליתי את תעלומת בואם המשותף. לעולם לא אדע. ואני, מתקרב לשנתיים פה, ובשיא הכנות, זה די והותר. הגיע הזמן להשתחרר כבר. אני בהחלט מסוגל לטפל בעצמי.

דוקטור הארדר מתפטר. אשתו חולה בסרטן ויש לה גרורות בכל הגוף. במשמרתו האחרונה, בין שלוש לארבע בבוקר, הוא מתיישב לצד ג'יין. לא מניח יד עליה, רק בוכה. "את לא יודעת כמה בת מזל את, "לוחש. "את זוכה לחיות בלי לעבור את הטרחה של החיים. את לא צריכה לחזות איך אהובך דועך מיום ליום. מצאתם פתרון מושלם לחיים, הבריחה המתוקה מהמציאות. בהצלחה לך, ג'יין". הוא עובר לידי. אני פוקח את עיניי. אנו בוהים זה בזה. לפתע אני מתמלא חמלה בלתי צפויה, ואז הוא לוחש באוזניי, "ד"ש לאשתי. שנינו יודעים שלא רחוק היום".

עדה קיצרה את המשמרות שלה כדי להיות עם משפחתה. בשבילם מעולה, בשביל המטופלים פחות... היא עדיין מבקרת כל מטופל פעמיים ביום. כדורי שינה כבר לא צריכה.

כשחושבים על זה, אני, ג'ון וג'יין שלושת המטופלים הוותיקים ביותר במחלקה. כל האחרים הועברו, השתחררו או התפגרו. כולם בכל אופן קיבלו כרטיס יציאה מהכלא.

במהלך שערורייתי למדיי עדה מצמידה את המיטות של ג'ון וג'יין ומזיזה אותן כך שיהיו שכובים זה לצד זה.

"יותר משש שנים... ועדיין, לאף אחד לא ידוע מי אתם", היא אומרת בקול, ספק לעצמה, ספק להם. ודאי לא לי. "שום מבקרים... שום דבר בעולם... לפחות יש לכם זה את זה. מי שלא תהיו. זה גם משהו..."

חצי שנה עברה מאז גיין שבה לקומה. משעמם לי.

יום אחד מגיעה עדה כולה נרגשת.

היא מכניסה קלטת וידאו. אנו מתיישבים. היא נותנת לי מים. היא מרותקת למסך, דמעות זולגות על לחייה. אני מוציא כדורים, מחליק לגרון.

הקלטת מתחילה לפעול.

מצלמה מסתובבת וסוקרת אולם אירועים כלשהו, צבעוני, חגיגי, הומה, קישוטים לבנים. חופה. חתונה. אורחים, בנֶפֶה, שולחנות ערוכים, רחבת ריקודים, די.גיי. ולבסוף חתן וכלה.

אני כמעט משתנק מתדהמה, מכחכח בגרוני.

עדה שמה יד על כתפי. אני מתחיל להתעייף אבל מחזיק עצמי כדי לראות. גיון וגיין לבושים שמלה שחורה וטוקסידו לבן. כל חייהם לפניהם, נרגשים ומאושרים, עונדים את טבעותיהם ומתנשקים בלהט. הקהל מוחא כפיים ושורק.

עדה בוכה, לא יודע אם דמעות שמחה או עצב, ואני מרגיש כיצד אני מתחיל לצלול...

גיין משחקת בטבעתה בזרת ידה השמאלית.

עדה כובשת פניה בידיה, לא מסוגלת להפסיק לבכות.

בשניות חיי האחרונות אני מסיט עיניי מהמסך, מביט בהווה בעיניים פקוחות. גיון וגיין שכובים יחדיו. כנראה באמת נועדו זה לזו... צחוק הגורל.

עדה כבר לא שמה לב בכלל, כשלבסוף אני אומר בקול, "שלום ולא להתראות! לא יכול לסבול את הקלישאה הזאת יותר".
אני נאנח.
מודע לכך שבקרוב אהיה לא יותר מאבק.
עיניי נעצמות
לקראת שינה מתוקה,
סופית
ואינסופית.

לונדון, 2013

ליאור חרמוני

שיר קבליסטי

תּוֹדָה עַל הַגְּנֵבָה
אָמַר הַמוֹדֵד לְחֻקּוֹי,
תּוֹדָה עַל הָעֵשׂוֹן
אָמַר הַחַי לַמֵּת,
תּוֹדָה עַל הַלְּשׁוֹן
אָמְרָה הַצֶּפֶרֶן לְחֵתוּל.
בְּשֵׁתַי גְּדִים הִיא תִּפְסָה אוֹתִי,
מְאֻמָּצֵת גְּבוּתִיהָ,
מְכוּנָצֵת אֶת פִּיהָ,
וּפּוֹף... הִיא הַצִּיֵּתָה אֶת מְאוֹר חַיִּי
אָמַר הַמְצֵצֵת לְאִשְׁתּוֹ.

אני קליפת בננה

אני קלפת בננה ברחוב טיומקין 10
בתל-אביב,
מישהו שכח אותי על קפסת חשמל,
או שכח נדמה לי.

אני קלפת בננה,
השחרתי מהשמש ונדבקתי לקפסא,
מעלי ברחוק מה –
רוכן איש בחלצה אדמה –
על מחברתי,
או רוכן – נדמה לי.

אתמול צפור חרבנה עלי,
אני קלפת בננה –
עם כתם לבן,
מעלי ברחוק מה –
עומד איש שחר,
וצועק בהודית
לתוך מקשיר.

עיר נמל

נסרת של ברזל ויגיעה,

יחד אתה,

שטה בזמן –

לחוף מבטחים.

מעגן, הם פרקו אותה –

היא ריקה עכשו,

זה לא פשוט לפרק ספינה;

בהתחלה מסתכלים,

ואחר,

הידיים פועלות מאליהן.

אי שם על התרן

שחף לבן כבר ישגיח.

נחשול של עמל ויגיעה,

פסיעות מדודות על הנר;

כמו סופה עליהם להתגבר.

שברים של חמר, קרבים לחוף-מבטחים,

שברים שיתאגדו בארח פלא,

שטה לה בזמן,

ונכונה להטען מחדש,

הזמן כפוף לה, כמו הגלים –

הנחשלים תחיתה,

מעבר והלאה,

קרבה אל החוף,

שטה לה בזמן.

תל-אביב, 2015

מר טלויזיה

חן וייס

יש רגע קשה וחריף של השפלה שאותו צריך לעבור, ומשעה שהוא מאחוריד, לא תחוש עוד שום כאב (חנך לוי).

מכונית כחולה מדגם נחשב מעוטרת בסרטים אדומים ניצבה זה חודשיים במרכז הבמה, ועיגול אור לבן מאיר מעליה. החלל הפנימי של המכונית היה גדוש סוכריות צבעוניות מהסוג שמפורסם בשלטי ענק בצדי הבמה.

נעימת פתיחה מוכרת המבשרת על כניסתו של המנחה החלה מתנגנת ברקע. הקהל המיומן הרי מכיר היטב את המנגינה, נעמד מיד על רגליו והחל למחוא כפיים בקצב.

אל קדמת הבמה נכנס עתה המנחה, גבר בשנות הארבעים לחייו. גוף מוצק, גבוה במידה ובעל שיער שחור מבריק. הוא היטיב לדחוס עצמו רק לחליפות יקרות שנתפרו על פי מידות גופו. במראהו המעונב חייד לקהל תוך שהוא חושף שורת שיניים צחורה ומהנהן בראש לאות הוקרה.

"איש בשורות אנוכי", פתח המנחה שהתקשה לדבר על רקע מחיאות הכפיים הסוערות. בפרצוף מתאמץ סימן לקהל להיות בשקט והמשיך. "קהל יקר, כפי שחלקכם ודאי מבינים, יש לנו מנצח". הוא סקר בעיניו את הקהל ולאחר שהתרצה המשיך:

"אדם אחד שיושב אִתנו כאן בקהל הצליח לנחש את מספר הסוכריות שהכנסנו לתוך המכונית שעומדת כאן מאחוריי". הקול באוזנייה מבקש לצאת להפסקת פרסומות. המנחה מודיע על כך לקהל המאוכזב, וכשניתן האות הוא נבלע מאחורי הקלעים.

הקול מהאוזנייה נמצא עכשיו פנים אל פנים מול המנחה. "אתה ראת את הפרצופים?" הוא חייך. ודאי שראה את הפרצופים. מסמנים לו לחזור לבמה. הוא לוקח לגימת מים מהבקבוק שלו וקורץ לאיש האוזנייה.

"בוא נשבור שיא היום", הוא צועק למנחה רגע לפני כניסתו לבמה. המנחה מסמן לו באגודל לאות הסכמה.

המנחה חוזר לקהל, מרגיע שוב את מחיאות הכפיים וממשיך:

"אני לא זוכר מתי התרגשתי ככה, חברים". הם מאמינים לו.

"לאדם אחד עומדים להשתנות החיים. הוא כבר לא יהיה אותו אדם. אנשים יסתכלו עליו אחרת, יחשבו עליו אחרת". הוא מקבל אישור באוזנייה להמשיך:

"אתם בוודאי רוצים לדעת מיהו אותו בר מזל. האם זה אתה? את?" הוא מצביע באופן אקראי על אנשים בקהל, שנהנים מהרגע, מרגישים מיוחדים, נבחרים.

הקהל הנרגש שישב מהופנט, חיכה לעוד פיסת מידע מפיו של האדם החשוב ביותר באולם הזה.

"אחד מכם יחזור היום הביתה עם הבובה הזאת", הוא הצביע על המכונית וחיכה למחיאות הכפיים. הקהל כצפוי מחא כפיים.

"הסתכלו על מי שיושב מימינכם ומשמאלכם. זה יכול להיות כל אחד".

המנחה הצמיד את האצבע לאוזנו והמשיך לדבר:

"מסרו לי כרגע באוזן את שם המנצח. מנצח שניחש כי יש ברכב 11,325,500 סוכריות". המספר הופיע במקביל על מסך ענק שהיה תלוי מעל לראשו של המנחה. "קום אלינו, ידידי", שוב האצבע על האוזן. "גדי, גדי ירקוני מגבעת אולגה. אתה הזוכה הגדול. גש אלינו, גדי".

הקהל הנרגש נעמד על רגליו ומחא כפיים. הראשים בקהל סבו ימינה ושמאלה במטרה למצוא את המנצח הגדול. מהשורה ה-13 התרומם אדם נמוך קומה, מרכיב משקפיים ללא מסגרת, שחום עור, בשנות השלושים לחייו. לבוש חולצת טי לבנה עם כיתוב לא ברור וגיקט בד משובץ בגוונים כחולים, מכנסי ג'ינס כהים ונעליים שחורות. המנחה שקלט בעיניו את גדי, המשיך לדבר למיקרופון בהתרגשות. "הנה הוא, חברים, מתקדם לעברנו, אחרי חודשיים של ניחושים סוף סוף יש לנו מנצח".

"בוא אלינו, גדי", קרא המנחה בזמן שהוא מושיט את ידו לעבר הזוכה הגדול.

הבחור הנמוך, גדי, פילס את דרכו בין האנשים בקהל שרצו להתקרב אליו, לגעת בו, להאמין שגם הם ביום מן הימים יהיו בדרכם אל אותה הבמה.

כשהגיע לבמה נעצר ובליווי מאבטח עלה במדרגות הישר למנחה. הוא כרך את ידו סביב צווארו של גדי ושאל: "גדי, אתה מאמין?" גדי לא ענה. המנחה התעלם והמשיך:

"עם מי הגעת אלינו? מי בר המזל שיזכה לחזור אתך היום הביתה עם המכונית החדשה והיפה הזאת?"

"אממ...", גדי גלגל את עיניו בניסיון למצוא מילים. "זה לא באמת משנה", המנחה קטע את מחשבותיו של גדי רגע לפני שעמד לענות. הרי באוזנייה מאותתים לו שהוא חורג מהזמן. "העיקר שאתה הזוכה הגדול", הוא מסכם.

כשידו עדיין כרוכה סביב צווארו של גדי, הוא מוביל אותו לעבר המכונית:

"הקהל, ואני כמובן, רוצים לדעת איך הצלחת להגיע למספר המדויק של הסוכריות?"

גדי באמת רצה להגיד משהו, אבל אז מהשורות האחרונות באולם נשמע קול שהוציא את הקהל ואת גדי מהריכוז:
"שקרנים", "רמאים", צעק הקול והמשיך, "שקרנים".

המנחה חייד במבוכה והתעלם. "ספר לנו, גדי, מי אתה? מאיפה אתה מגיע אלינו?"

גדי חייד, קירב את פיו אל עבר המיקרופון.
"זה הפרס שלי! הפרס שלי!" האיש מאחורי הקול החל להתקדם לעבר השורות הראשונות.

"לא, אדוני. זה הפרס של גדי, רואה?" המנחה הצביע על שלט אלקטרוני ענק שהאיר באורות ניאון אדומים: "גדי ירקוני, אתה הזוכה הגדול".

אבל לא אורות הניאון ולא הקונפטי או הבלונים הצליחו לשכנע את האיש שהמשיך לצעוק. המנחה התחיל לאבד את סבלנותו וחיפש בעיניו את המאבטחים.

האדם הזר עלה על הבמה וניגש לגדי: "אתה שקרן. אני ניחשתי ואתה שקרן". גדי הרכין את ראשו ושתק כהרגלו. הוא התקדם לעבר המכונית ופתח את דלת הנהג בעוד 11,325,500 הסוכריות מתפזרות על רחבת הבמה. הוא שלח את ידו לערמת סוכריות והחל לתחוב אותן לפיו בלי הרף.

"מה אתה עושה, לעזאזל? שמישהו ייקח אותנו מפה", צעק המנחה בחוסר אונים. באוזנייה מבקשים ממנו לשמור על קור רוח.

הקהל קפא במקום, ואת מחיאות הכפיים החליפו צקצוקי לשון וקריאות תדהמה. אחרי דקות ארוכות הגיעו המאבטחים ועלו לבמה. הבחור בפה מלא סוכריות זינק על גדי ואיים להרוג אותו. "זוּזוּ, זוּזוּ, יש לי סכין", אמר, ותוך כדי כך הסוכריות הצבעוניות עפות מפיו ישירות על מצחו של גדי.

המנחה ירד מהבמה כשהוא צועק: "הוא משוגע! הוא משוגע!". כרוז קרא אל עבר האנשים שעמדו בקהל להתפנות בצורה מסודרת, אבל הם לא זזו ממקומם ואף ניסו להתקרב ככל שיכלו לבמה.

לאחר כמה דקות הגיעו ניידות משטרה שהקיפו את הבמה. האיש התמהוני יושב עכשיו על הרצפה, רגליו פשוטות לפניו, ראשו של גדי מונח על רגליו וידיו כרוכות סביב צווארו. הוא המשיך לאכול מהסוכריות המפוזרות על הרצפה ואף הציע לגדי שסירב בנימוס.

כעבור כמה דקות ניגש אל האיש שוטר. "אל תתקרב", הוא צעק, והסוכריות שממשיכות לעוף מפיו לעבר גדי, צובעות את מצחו בצבעי מאכל אדומים וירוקים. "אני אדקור אותך. יש לי סכין בכיס". השוטר נעצר. הוא התרחק מהזירה והצטרף לשוטרים שעמדו דרוכים על שפת הבמה יחד עם אנשי ההפקה המודאגים.

ידיו של התמהוני הצעקן היו כרוכות כבר דקות ארוכות סביב צווארו של גדי, ששכב שם ללא ניע, מתבונן סביבו בעיני העגל שלו. "אני חושב שהוא מת", צעק פתאום הבחור התמהוני.

"אני חושב שהוא מת", המשיך.

הוא גלגל את גדי מעליו והתרומם. "אני נשבע. לא עשיתי כלום". הוא התחיל לבכות תוך שהוא מרים את ידיו למעלה בכניעה. "אין לי אפילו סכין", הוא המשיך.

אחד השוטרים הצמיד את ראשו לגופו של גדי בניסיון להרגיש דופק.
לבסוף סימן לשוטר אחר בראש לאות שלילה.
המנחה נעלם מהזירה כאילו לא היה שם מעולם.
הטלפונים לא הפסיקו לצלצל. הראשונה הייתה אשתו, גיני. "אתה
בסדר? איך דאגתי לך. כל המדינה בהיסטריה על מה שקרה שם,
אפילו אמרו...".
"אמרו מה?"
"הם אמרו שאולי זה סוף הקריירה שלך".

מים צלולים זורמים בנהר החיים של אוהד רביב. הוא פילס את דרכו
בחוכמה רבה עד שהפך לדמות הנערצת ביותר על המרקע. הוא לא
שמאל, לא ימין, לא מזרחי ולא אשכנזי. אוהד רביב הוא המנחה של
כולם.
בעודו מצליח שוב לרתק מדינה שלמה למסך עם משימת הסוכריות
המדוברת, הוא כבר עבד במרץ על הפרויקט הבא. אסור לו לנוח
לאוהד. הקהל צריך שירגשו אותו, שיאתגרו אותו. הקהל רוצה לחשוב
שאוהד הוא הפתרון לחיים השגרתיים שלו. שעתיים ביום הוא גורם
לכל צופה להרגיש מיוחד בדרך חכמה מאוד. כל עקרת בית, נער
מתבגר, חייל שבוז, רווק אבוד, כולם הרגישו מיוחדים, כשאוהד דיבר
אליהם.
והוא הרי כבר רגיל שכותבים עליו בעיתונים, אבל להופיע בעמוד
השער? אומרים שהתחבא, ברח, הפקיר את המעריצים שלו.
אז הוא הלך. כן. נכנס בסערה למשרד וסימן בראשו למזכירה שנשאה
את עיניה ממסך הטלוויזיה למשמע טריקת הדלת. היא כבר ידעה מה
היא צריכה לעשות. התיישבה על השולחן והורידה תחתונים.

היו לה תכניות לגביו או לפחות הוא גרם לה לחשוב כך. הוא ידע לדבר עם נשים, להסתכל להן בעיניים ואז לדבר אליהן בשקט: "את יודעת, ליזי", אמר לה פעם. "ראיתי יפות ממך אולי, לא בטוח".

"אבל את, כל תו בפנים שלך משלים את השני. כשאת מדברת איתי, הגבות שלך רוקדות עם הריסים, השפה העליונה מתוזמרת עם התחתונה, עצמות הלחיים עולות ויורדות, מתרחבות כשאת מחייכת". היא חייכה. "כן, בדיוק ככה. רואה?" מפנה את ראשה לעבר המראה שתלויה על דלת הכניסה, "והגומה הזאת פה", הוא הכניס את אצבעו לגומה השמאלית והשאיר אותה שם כאילו סתם איזה חור, "הייתי יכול לגור בתוכה, אם זה היה אפשרי".

"תקשיבי", הוא התחיל לדבר בעודו מתלבש, "אני צריך שתתקשרי לפיטר שיחכה לי בחוץ בעוד חמש דקות". היא הנהנה בראשה ולא דיברה עוד.

בורח? לא. הוא אמר לשוטרים את מה שהיה לו להגיד. אוהד רביב אף פעם לא בורח, אבל הוא היה חייב להוריד פרופיל. הם קראו לו פחדן, אפס, נצלן, אפילו היו כאלה שאמרו שהכול היה מבויס כדי להרוויח עוד קצת רייטינג.

פתאום כולם שכחו, שכחו את הפרסים שחילק, את המשפחות שחילץ ממצוקה, את בתי החולים ששיפץ. הכול נמחק. מחר? מחר כבר יחפשו את הדבר הבא שיעמוד על הבמה שלו. הפוסטרים עם דמותו של אוהד עדיין מכסים את הקירות של האולפנים, אבל הנה, הם ודאי כבר הזמינו איזו חברת ניקיון שתטפל בזה.

הנהג שלו, פיטר, חיכה לו בכניסה האחורית של האולפן. בכניסה הקדמית עמדו כתבים חטטנים וקהל כפוי טובה, אבל הם לא יזכו

לראותו יוצא. הוא נכנס לרכב והפנים שלו אמרו הכול, כאילו מישהו כיבה את האור בעיניו הירוקות שפתאום נראו לפיטר אפורות. אף אחד לא ראה את אוהד ככה, אולי רק כשאבא שלו מת.

כשאיצ'ה אביו נפטר לפני 19 שנים, כל התעשייה התאבלה. איצ'ה רביב עשה את זה הרבה לפני הבן שלו. "חלוץ הטוק שואו של ישראל", כינו אותו. אי-אפשר להתעלם מהעובדה שההשוואה בין השניים שימשה לאוהד קפיצת מדרגה בעולם הטלוויזיה.

אבל האב מת מוות אצילי, הספדים פרי עטם של כל יקירי התעשייה חלקו לו כבוד אחרון, יחד עם נשיא המדינה דאז ועוד נציגים מהדרג המדיני, אפילו באוניברסיטה לומדים היום על מה שהאיש הזה עשה, ואוהד? - הוא כנראה ימות כמו כלב.

גם ביום כזה ההשוואה הייתה צפויה. התקשורת לא חיכתה פעמיים לפני שהעלתה מהארכיון תמונות וקטעי וידאו ישנים של איצ'ה כדי להשתמש בהם בלי הרף במדיות השונות.

בעודו נכנס למכונית, הנהג הביט בו בדאגה וטפח על שכמו לעידוד. "אתה תצא מזה, תן להם שבוע והם שוכחים הכול". אוהד לא ענה. הוא פתח את תא הכפפות והוציא משם קופסה קטנה של אדוויל. הוא פתח את המכסה ושפך לכף ידו שתי כמוסות. בפרצוף לא מתרצה הוסיף כמוסה שלישית והכניס את שלושתן לפיו בבת אחת. פיטר הגיש לו בקבוק מים, והוא שתה בלי הפסקה כמעט בקבוק שלם.

במשך כל הזמן הנייד לא הפסיק לצלצל. זה היה מנכ"ל הזכיינית שצרח על ההתנהלות של אוהד. הוא נשבע לו שזה סוף הקריירה שלו. אחריו שאר הערוצים המובילים, ואחר כך הוא כבר הפסיק לענות. הערוץ פרסם מכתב תנחומים למשפחה של גדי, הבחור המופנם בן ה-31 מגבעת אולגה שסבל מבעיות לב והתמוטט על הבמה.

הוא מעולם לא ניחש את הסכום, אפילו לא היה קרוב בניחוש שלו, אבל "תקלה טכנית במערכת" הגרילה דווקא את שמו של גדי, שמשפחתו הייתה שרויה במשבר כלכלי ולכן שתק.

ובאשר לתמהוני? הוא שוחרר לאחר שעתיים מחוסר עניין לציבור. מבחינת המשטרה דמו של גדי היה על ידיו של אוהד רביב ולא על ידיו של חולה נפש או של מחדל האבטחה.

"קח אותי לכפר סבא", הוא הורה לנהג. כשהוא אומר כפר סבא, הוא מתכוון לבית אמו. בדרך כלל זה מקום המפלט האחרון. היום זה המקום היחיד שהוא רוצה להיות בו.

אימא שלו, פולניה שמורה בת 69, קברה שלושה גברים בחייה. היא לא הרגה אותם פיזית, אבל מנטלית היא לא השאירה להם סיכוי. אולי משום שהייתה וטרינרית וסירסה לא מעט כלבים ואולי סתם כתופעת לוואי של הדם הפולני שלה, היא אף פעם לא חיבבה את הגברים שלה מלבד בנה היחיד. אבא של אוהד, איצ'ה, היה בעלה הראשון, וכיוון שסבלה לא פעם מנחת זרועם של כלי התקשורת, ניסתה בכל כוחה למנוע מבנה להיכנס לעולם האכזר הזה.

היא חיבקה אותו. "אתה נראה כמו מת", מיששה את פניו בידיה, "הרי מחר זה יהיה מישהו אחר וישכחו מזה, ישכחו ממך".

מזה הוא פחד יותר מכול. לא הלינץ' התקשורת הטרדי את אוהד, אלא היום שאחריו, היום שבו הטלפונים יפסיקו לצלצל, אנשים לא יפנו אליו ברחוב, נשים לא ירצו להיות בקרבתו. את הרגע הזה הוא לא יכול היה להכיל.

בבוקר שאחרי התקשורת עדיין לא נחה. התקופה רגועה, מזג האוויר נוח, הפסקת האש מספקת שקט יחסי, התקשורת עייפה, העיתונאים משועממים, מראיינים ילדים שזכו בתחרות בית הספר היפה או

שעושים תחקיר על יוקר הגבינה הצהובה ברשתות הגדולות. הזדמנות
פז כזאת אי-אפשר לפספס.

הפריסה התקשורתית כללה פיזור של הכתבים בחמש עמדות שונות,
וכולם מדווחים סביב השעון, גונבים את זמן המסך לתוכנית
הריאליטי החדשה והמיוחצנת מבית היוצר של המתחרים.
הוא ניצל את שהותו בכפר סבא ונסע לתיכון שבו למד. הוא רצה
להאמין שיש אנשים שתמיד יזכרו את מה שעשה, אנשים שלא ימכרו
אותו לצרכים פופוליסטיים. בפעם האחרונה שביקר בבית הספר, הוא
תרם חדר מחשבים ואף פעל לבניית אולם ספורט מקצועי על שמו
כאות הוקרה.

הוא חלף על פני אולם הספורט הזה, ראה את שמו מתנוסס על גבי
שלט זהוב מעל דלת הכניסה והרכין ראש כאילו חלף על פני שמו של
מת.

הוא עבר בדלת הכניסה ופנה ימינה לחדר המנהלת.
"אני באתי לריטה פיינברג", אמר למזכירה הכחושה שישבה מול דלת
ההנהלה. היא התבוננה בפניו באדישות מרגיזה והתרוממה מכיסאה.
בצעדים קטנים על נעלי עקב מחודדות היא נכנסה לחדר המנהלת
ולאחר דקה ארוכה שבה לאוהד. "היא... היא..." גמגמה, "היא
עסוקה עכשיו. תקבע פגישה, בסדר?"

"לקבוע פגישה", גיחך בכעס. "פגישה?" אוהד איבד סבלנות, גירד
בראשו והמשיך לגחך בעצבנות. הוא התקדם לעבר עמדת המזכירה
ותלש את מסך המחשב ממקומו. "זה שלי. נו, נראה אותך קובעת לי
פגישה עכשיו". המזכירה הכחושה עמדה חסרת אונים מול אוהד. היא
נשאה עיניה אל עבר דלת המנהלת בתקווה שתחלץ אותה
מהסיטואציה המביכה, ואכן הצעקות הצליחו להוציא את גב' פיינברג

מחדרה. כשיצאה אמר לה תוך כדי השתחוות צינית, "תודה לך באמת, הוד מעלתה השמנה. היה לך כל כך קשה להזיז את התחת העצום שלך ולדבר איתי? נצלנית כפויית טובה".

המנהלת, בפרצוף קפוץ, נשמה נשימה עמוקה וקולנית. "אנחנו מעריכים מאוד את מה שעשית לבית הספר, אבל... כרגע... תבין אותי, אנחנו 40 ימים לפני פרסום דירוג של בתי הספר בישראל. התדמית של בית הספר תיפגע. אני בטוחה שאתה לא רוצה בזה". "אוח כן, את תמיד היית זונה שמנה ומלוכלכת, נצלנית. את עוד תשמעי ממני", אמר והלך.

מאז התקרית בבית הספר כמעט שלא יצא מהבית, מהחדר. הסתגר שם עם עצמו. אשתו לא מתערבת. היא נותנת לו את הזמן שלו. ככה חמותה אמרה לה לפני שהתחתנו. "אם תציקי לו, הוא פשוט יברח לך. תמצאי לך חיים שלא תהיי תלויה בו יותר מדי".

מאז המקרה עברו כמעט חודשיים. מדברים על זה פחות, שונאים אותו יותר.

היום עולה לשידור הפיילוט לתוכנית שמיועדת לתפוס את המשבצת הנחשקת שאוהד תפס בשלוש עשרה השנים האחרונות. הוא ביקש מהנהג שלו שיארגן לו כרטיסים לתוכנית החדשה, לא בשבילו. הוא כבר יסביר לו אחר כך.

הפורמט כמעט זהה לפורמט של תוכניתו פרט לכמה שינויים שנועדו להשכיח מהתודעה את הפורמט הישן והמוכר. המנחה חדש וצעיר, אבל הצוות אותו צוות, אותם צלמים, אותם עוזרי הפקה, במאים, אפילו אותה מזכירה. אולי זה מה שהפריע לו כל כך, לאוהד. בין

קולות ההזדהות עם הקורבן המת לא היה אחד שהזדהה עם הקורבן החי.

הוא קיבל שיחת טלפון לפני תחילת השידור. הוא לא דיבר, רק הקשיב וניתק.

נעימת פתיחה חדשה המבשרת על כניסתו של המנחה החלה מתנגנת ברקע, והקהל הנרגש שזיהה את המנגינה נעמד מיד על רגליו והחל למחוא כפיים לפי הקצב.

אל מרכז הבמה נכנס עכשיו המנחה החדש, מעט מתנשף, אגלי זעה נוטפים על מצחו ונעצרים על גבותיו העבות הסוככות על עיניו השחורות.

אוהד רואה הכול בבית שלו, בחדר שלו.

המנחה מתחיל לדבר.

אוהד מביט על השעון.

פיצוץ.

הם לא ישכחו אותו יותר.

חמצן

צָאֵי לַיַּעַר הַיָּא אֲמָרָה.

גְּבִיעִים חֲלֻמוֹנִיִּים נָחִים בְּבִטְחָה

עַל אֲדָמָה עֲכוּרָה,

אֲלָמוֹת אֹר מְרַקִּידוֹת

קֵשׁ יָבֵשׁ וְשִׁלְכָת נִשְׁכַּחַת,

כָּאֵן גִּזַּע חָרֵב קֹד בְּהַכְנָעָה

לְפִיקוּס מְחֻצֵּיף פָּנִים,

וְשֵׁם שִׁיחַ יִנוּקָא נִשְׁתַּל עַל יְדֵי הַרְשׁוֹת

לְהַסּוֹת קַרְחַת מְבִישָׁה.

וְאֲנִי חוֹלְמָת עַל עֲלוֹת הָאֵשׁ הַמְּנַחֶמֶת

עַל נֹאדִיּוֹת עֲנָפִים מִתְּפַקְעוֹת חֲמָצוֹן

עַל רִיחַ רֶטֶב שֶׁל שְׂמִיכַת הָאֲדָמָה.

בסוף

הוא בא אליך כי קראת לו
הנחת נפשך בין זרועותיו
ושקעת בך.

הוא החליק אותך על גוו
שם שכבת שמוט איבר,

הוא זמר לך מרש ערש אחרון

ואצבעותיך פרפרו בכף ידו שהורידה

את את את

המסך.

קוּבָה

בְּמִטְבַּח הַיָּא רֹכְנֵת עַל כִּירִים רוֹחֲשׁוֹת
נִיחוּחוֹת מִתְעַרְבָּבִים בְּצַבְעֵי אֲדָמָה וְאֵשׁ,
בְּהֶמְהוּם עֲלִיז כְּפֹת יְדֵיהָ מְחֻלִּיקוֹת
כְּדוּרֵי סִלְת אֶל הַסִּיר הָרוֹתֵחַ.

אִז הוּא מְגִיעַ

בְּגֵד אַחַת לַיּוֹם עַץ בְּשֵׁנִיָּה מְסוּר.

הַשְּׁלָחוֹן מִפְּנֵה מְקוֹם בְּכִנְיָעָה

הַמְסוּר חוֹרֵק סְרֻנְדָּה לְחֻצִיל שְׂרוּף

בְּתַנּוּעַת קְדִימָה וְאַחוּרָה בְּכִדְרוֹר יְמִין וְשְׂמָאל

וְעוֹד מְעַט יֵרֵד אֲלֵינוּ יוֹם שַׁבָּת הַטוֹב.

תל-אביב, 2014

שארית חייו של יונה קלוס

נועה ברקאי

תרצה שכבה בחדר 104. בפרוטקציה הצליחו להכניס אותה להוספיס כמעט ללא המתנה. חיכו רק יומיים עד שמישהו מת, ומיטתו התפנתה. הבנות רצו שתישאר בבית. ניסו לדבר על לבו, אבל יונה קלוס לא התכוון לפתוח את דלת ביתו למלאך המוות. ואם יתבלבל? או ישנה דעתו פתאום? יילך לו מלאך המוות ויתדפק על דלתות של בתים אחרים. ותרצה – מה רע לה למות בהוספיס? חדר נחמד עם מרפסת קטנה שפונה לגינה. ושקט. למה צריכה תרצה את יונה קלוס על הראש? שתקה תרצה. שתקו הבנות. ארזו לה תיק קטן. כותונת להחלפה. משקפיים. טלפון. מה כבר אפשר לארוז?

תרצה שכבה בחדר 104. קודם לכן שכבה בפנימית ה, כשעוד חשבו שיש מה לעשות. אבל אז תרצה שאלה אם החסידות מהפוסטר שכיסה את הקיר עפות לעברה ואם הוריה באו לבקר, והאחות חזרה עם תוצאות של בדיקות הדם, ויונה שישב מנמנם ליד מיטתה המשיך לעצום את עיניו, כשנעמי רכנה לעברה והחזיקה את ידיה והביטה אל תוך עיניה התכולות ואמרה לה: "אימא... אני חושבת שהכי טוב יהיה לעבור להוספיס עכשיו".

יונה הגניב מבטו אל אשתו ובתו האוחזות זו בעיני זו. לרגע נראה היה שתרצה עומדת להתקומם. מה פתאום. עוד לא הגיע הזמן. ורותי צריכה ללדת כל יום, והיא עוד רוצה להכיר את נכדה החדש. אבל אז רפו שריריה, ודממה נפלה על החדר. עפעפיו של יונה סגרו שוב על עיניו. כרסו עלתה וירדה, אוויר נכנס אל גופו ויצא ממנו, והמכשיר שליד מיטתה של תרצה המשיך לצפצף בקצב קבוע, מונוטוני.

אח גברתן דחף את מיטתה של תרצה במסדרונות בית החולים. נעמי צעדה ליד המיטה, אוחזת בידה של תרצה, ויונה השתרך אחריהם, מחזיק בשקיות שלו. לפתע נדמה היה לו כי הוא רואה את מיכאל שלו חולף במסדרון מולם. הוא סובב את ראשו לאחור ואכן ראה גב חסון של גבר המתרחק ממנו. אבל זה לא היה מיכאל. בכלל לא, כי למיכאל שלו היו תלתלים זהובים, ולגבר שהתרחק ממנו היה שיער שחור וקצוץ.

כשסובב ראשו חזרה, לא ראה את המיטה של תרצה ולא את נעמי ולא את האח הגברתן. חרדה אחזה בו כי הנה נטשו אותו שם בבית החולים. ואולי יגיע מלאך המוות לבית החולים ולא ימצא שם את תרצה, רק את יונה ימצא. וגם אם יסביר יונה למלאך המוות כי תרצה נסעה להוספיס, והיא ממתינה לו שם ואינה מתקוממת כלל וכלל, עדיין יכול מלאך המוות להתאכזב מאוד ולקחת אליו את יונה. וזה כמובן אסור שיקרה משום שיונה התכוון לחיות עוד שנים רבות ואפילו רבות מאוד. למען האמת, יונה לא התכוון למות כלל וכלל, כי הרי לא ייתכן שעד היום, כנגד כל הסיכויים, ניצח שוב ושוב במלחמתו עם מלאך המוות, וגם כשהיה נראה שידו של מלאך המוות על העליונה, חמק ממנו יונה וצחק לו. אז מה? דווקא עכשיו ינחל מפלה שכזאת? דווקא עכשיו, כשהוא למוד ניסיון ושבע קרבות ייפול לידי? יונה התעשת והחל מתרוצץ הנה והנה במסדרון בית החולים, ובדיוק כשהבחין במעלית, דלתותיה נפתחו, ומתוכה יצאה נעמי. נעמי זועפת, נעמי נואשת, נעמי ודמעות בעיניה. "אבא !!!" היא נזפה ולא יספה וגררה אותו אחריה, והם נבלעו בבטן המעלית. ירדה המעלית וירדה. עמדו יונה ונעמי בתו במעלית היורדת למטה, ומותה הקרב של תרצה עומד ביניהם.

כשיצאו מן המעלית, כבר הייתה מיטתה של תרצה בתוך האמבולנס, ותרצה שוכבת עליה. האח הגברתן, שהתגלה כנהג האמבולנס בכבודו ובעצמו, עזר ליונה ושקיותיו להיכנס אל הרכב. הוא היה בחור צעיר, חביב ונמרץ, ומכיוון שבדיוק קיבל הודעה בטלפון מאיזו סיגל, שהיא פנויה ותשמח לצאת אתו הערב, מצב רוחו היה מצוין ממש. הוא סגר את דלתות האמבולנס לאחר שגם נעמי התיישבה ומיהרה לאחוז בידה של תרצה. למראה הבת האוחזת בידי אמה הוא בלע את עליצותו ופניו הרצינו, אך ברק בלתי רצוני המשיך לעטר את עיניו.

האמבולנס יצא מבית החולים איכילוב אל רחוב וייצמן. זה היה חודש מאי, ומזג האוויר באמת היה נפלא. לשמיים שנשקפו מבעד לחלונות האמבולנס היה צבע כחול עז. כמו הצבע של השמיים האירופיים בגלויות ששלחה תרצה להוריה ב-1968, כשהעולם היה מסטול ומשוחרר. רגע לפני שפגשה את יונה וכבלה עצמה אליו ואל מתיו. תרצה הביטה בשמיים. נעמי הביטה בתרצה. ויונה ... יונה הביט בנעליו וחשב לעצמו שהן קצת לוחצות ואולי כדאי לקנות לו זוג חדש. צריך לעשות סדר בארון, הוא חשב. הארון עולה על גדותיו, ואי-אפשר למצוא כלום. עכשיו יתפנה מקום, והוא יוכל לארגן מחדש את בגדיו וספריו ואת כל רכושו. תרצה כבר לא תתלונן על השקיות הנאספות ועל הבגדים הממלאים את הארונות וגם לא על הספרים הנערמים על המדפים והשולחנות והכיסאות והספות. כך חשב לעצמו יונה קלוס בעודו יושב, לראשונה בחייו, באמבולנס המסיע את תרצה אשתו אל ההוספיס בתל השומר. אבל משום מה המחשבה הזאת לא הביאה עמה הקלה.

מרחוב וייצמן האמבולנס פנה לשדרות שאול המלך, שם גרו תרצה ויונה קלוס בפסגת מגדל גבוה, בלב לבה של העיר. הם עברו לשם רק לפני שנתיים. תרצה רצתה להתקרב לנכדים, ויונה רצה לנסות ולכבוש אותה. את העיר. כמו לפני שישים שנה. כשעוד היה יאנק קלוץ ורצה לכתוב ספרים או שירים או מחזות או כל דבר ששמו ייחתם עליו ויהפוך אותו לבן אלמוות. כבר אז ידע שהוא נועד לחיים ולא למוות. יעידו על כך מתיו שהיו מבחינתו הוכחה ניצחת לייעודו, שהרי הם מתים ואילו הוא חי. ואולי באמת היה כותב ספרים במקום לקנות עוד ועוד מהם. אבל אז מיכאל מת. מיכאל היפה, המתוק. מיכאל עם שערו הזהוב ועיניו התכולות ואפו הקטן זרוע הנמשים. מיכאל עם גופו הזנום והחסון והמספר המקועקע על זרועו. מיכאל שנהם כמו גבר וייבב כמו ילדה ומתיו היו רבים משל יונה. בלילות היו מטיחים את מתיים זה בזה עד שהיו קורסים חסרי נשימה, ולרגע הייתה להם נחמה.

הוא מצא את מיכאל תלוי בחדרו, יפה כמו מלאך, זרועותיו פשוטות לצדדים ולבו עוד פועם. יונה, שנקרא אז יאנק, נשא את מיכאל בזרועותיו וניסה לדבר אל לבו הפועם שלא יידום. אבל לבו של מיכאל נדם, ויאנק קלוץ הפך ליונה קלוס ועזב את העיר הגדולה ולכתוב ספרים כבר לא ניסה. החליט להקים משפחה.

הכירו לו את תרצה, שהוריה באו משם, אבל היא נולדה כאן, ומתים לא היו לה, והיא קיבלה את מתיו של יונה בשלווה וגם את אמו החיה, ציפורה. פייגה.

פייגה קלוס הייתה אישה יפה בעלת תשוקה עזה לחיים ויצר הישרדות שאינו יודע פשרות, אשר קרן מעיניה החומות והפך אותה למושכת אף

יותר. היא נישאה לאברהם הסוחר שהיה מבוגר ממנה בשנים רבות, אבל כסף היה לו. כעבור שנים תחזור פייגלה היפה ותאמר שכשאינן כסף, האהבה בורחת דרך החלון. אבל גם כשהיה כסף, אהבה לא הייתה. כשאברהם יצא יום אחד מביתו ולא שב אליו עוד (עצמותיו כנראה מוטלות בתחתיתו של קבר אחים ביערות ליטא עד עצם היום הזה), פייגלה קוננה באופן משכנע, אולם בסתר לבה חשה הקלה. עזבונו של אברהם לפייגלה כלל את כישורי המסחר שאימצה לעצמה, ובן זכר, יאנק, הוא יונה קלוס.

יאנק שלא ירש מאמו את תוויה הנאים, אבל את תשוקתה העזה לחיים ירש גם ירש, נולד בחורף 1935 ואולי 37. הדעות חלוקות. ביום שחתכו לו דאגה פייגלה דאגה רבה שמא חתכו יותר מדי. פייגלה ידעה שגבר נמדד בממונו ובאונו, ושממון גם הוא לא תמיד מספיק. יאנק הקטן צרח וצרח, ופייגלה נתנה לו את שדה היפה, וצמרמורת מבשרת רעות אחזה בה, כשתפס הפה הזעיר בפטמה הוורודה. זרנוקי חלב פרצו משדיה של פייגלה היפה, דמעות מעיניה. פייגלה בכתה. שדיה בכו. גם יאנק הקטן בכה.

האמבולנס שייט בשלווה על דרך השלום. לא הייתה כמובן שום סיבה למהר, ועל כן הנהג יכול היה להפליג במחשבות על הפגישה הצפויה לו בערב. בירכתי האמבולנס שררה דממה. מה כבר אפשר לומר? נעמי רצתה מאוד לומר משהו. משהו קטן ונחמד, משהו משעשע, משהו מנחם. אבל המילים לא באו, והיא רק החזיקה בידה של תרצה וליטפה את עורה היבש, מנסה לחלוק עם אמה את אימת הנסיעה.

עיניה התכולות של תרצה שוטטו על פני המראות המתחלפים בחלון האחורי. את מחשבותיה ניתן היה רק לשער.

כשנכנס האמבולנס בשערי בית החולים, ונסיעת הבלהות הגיעה אל קצה, רווח ליונה. הוא נתן לנעמי לנהל את כל הביורוקרטיה וקיווה שכל הפרשה הזאת תסתיים במהרה, והוא יוכל כבר לחזור אל דירתו שבפסגת המגדל, אל הספרים שמחכים לו. מכיוון שחש עקצוצים של רעב (ובאמת לא בא דבר אל פיו מאז ארוחת הבוקר), הודיע לנעמי שהוא הולך לאכול וישוב בקרוב.

הוא שב אל ההוספיס כשהשמש כבר נשקה לצמרות העצים, שנשקפו מבעד לחלון הגדול בחדר 104. נעמי עמדה ליד החלון, וכשראתה אותו נכנס, הודיעה לטלפון שבידה: "הנה הוא הגיע!". היא סקרה את יונה ואת השקיות של "צומת ספרים" ו"סטימצקי" שגרר אתו ולא שאלה "איפה היית?" או "למה זה לקח כל כך הרבה זמן?". לאחר מכן אמרה: "לרותי ירדו המים. אני הולכת אליה לחדר יולדות, לפחות עד שגילי יגיע". כדי שלא יהיו אי-הבנות היא הוסיפה: "אתה צריך להישאר עם אימא עד שאחזור", והלכה.

כך מצא את עצמו יונה קלוס יושב ליד מיטתה של תרצה אשתו בחדר 104 בהוספיס בתל השומר. עיניה של תרצה היו עצומות, ולרגע היה נדמה לו כי הנה כבר מתה, והוא יוכל ללכת הביתה, אבל גניחה שנמלטה מפיה הבהירה כי עדיין לא הגיעה שעתה. הערב ירד, ויונה הזיז את הכורסה שעליה ישב על מנת שפניו יפנו אל דלת הכניסה, אבל משהתיישב הבין שגבו פונה אל החלון והחשכה שמאחוריו. על כן קם ובמשך דקות ארוכות הזיז את הכיסא הנה והנה עד שמצא זווית שבה יוכל לצפות על הדלת והחלון גם יחד. הוא ישב שם בחדר 104, גבו זקוף, והוא דרוך ומוכן למפגש עם מלאך המוות.

הוא נזכר ביום מותה של אמו. זה היה יום שבת בבוקר. הוא צלצל וצלצל, והיא לא ענתה. הוא נזכר בנסיעה הקצרה מדירתו לדירתה, בהתרגשות המוזרה שבעבעה בבטנו. הוא נזכר כיצד נכנס אל הדירה וכיצד מצא את אמו שהייתה פעם פייגלה היפה, יושבת ליד שולחן המטבח. פניה היו שקועים בתוך קערת הדייסה שלפניה, ודמעות של סולת ירדו במורד לחייה. כך מצא אותה, בבוקר יום שבת. היא נקברה בבית עלמין בפרברי חיפה, ויונה אמר עליה קדיש ומיהר אל שארית חייו שנראו מבטיחים מתמיד.

עכשיו ישב יונה ליד מיטתה של תרצה הגוססת וניסה להבין כמה משארית חייו כבר חלפה וכמה מבטיחה נראית השארית שתיוותר משארית חייו לאחר שיקבור את תרצה. הוא זכר היטב שאין בכוונתו למות, אך עתה ביושבו ליד תרצה, שלא עסקה בחישובים שונים לגבי שארית חייה, אלא נשמה נשימות שהלכו ונהיו כבדות, עתה ביושבו כך לידה, התגנב ספק ללבו.

לנגד עיניו חלפו מתיו הרבים. אברהם אביו שלא הכיר ודודו טולק, שאותו הכיר היטב משום שהיה פוקד את ביתם כל ערב יום ראשון בלי דודה רוזה, שגם היא מתה. צירלה שהייתה שומרת עליו בלילות, כשאמו הייתה יוצאת ואף פעם לא אמרה לאן. ואדג'ה שהייתה חברתה הטובה של אמו, ויש הטוענים שאף יפה ממנה. אדג'ה שבחרה בחיים כששילחה את יוזק בנה הקטן אל מותו ונהרגה שנים אחר כך בפלורידה, כשרוכב אופנוע התנגש בה. חלפו המתים לנגד עיניו, בזה אחר זה, ומיכאל ביניהם מופיע שוב ושוב.

הלילה ירד על ההוספיס שבתל השומר. ושקט. מרחוק נשמעו קולות עמומים של מכשיר טלוויזיה. יונה קלוס ישב על הכורסה שליד מיטתה של תרצה אשתו. ראשו היה שמוט, ופיו פעור קמעה. כנראה נרדם... צלצל טלפון העיר אותו משנתו. זאת הייתה נעמי. רותי ילדה. שלושה קילו ארבע מאות. לידה מדהימה. בלי אפידורל. לא הספיקו. רותי עייפה אבל מאושרת. היא רוצה לדבר עם אימא, אולי מחר היא תבוא לראות את התינוק, שתבוא בכיסא גלגלים, למה לא? ושיעיר אותה עכשיו ויספר לה, ובעצם שייתן לה את הטלפון, רותי רוצה לדבר איתה עכשיו. אבא???

עיניה של תרצה היו פקוחות, נעוצות בחלון החשוך. יונה הושיט לעברה את הטלפון. "זאת נעמי", הוא הודיע.
תרצה שתקה.

"היא רוצה אותך", הוא מלמל, ותרצה עדיין שתקה.

"רותי... היא... תינוק..." הוא לחש.

ותרצה המשיכה לשתוק ולשתוק.

נעמי בטלפון דווקא לא שתקה בכלל. נעמי דיברה ונעמי צעקה ונעמי בכתה, אבל יונה קלוס לא שעה אל הקולות שבקעו מהמכשיר. הוא התבונן מהופנט דקות ארוכות בפניה של תרצה אשתו, ואז הוא דקר באצבעו את זרועה שהייתה דוממת באופן בלתי נתפס, קם ממקומו ופנה לצאת מהחדר. צריך בוודאי לקרוא לרופא.

כשהגיע אל הדלת של חדר 104, נתן מבט אחרון באשתו ונזכר שנהוג לעצום את עיני המתים. לרגע חכך בדעתו אם לגשת אליה, אך פתאום אחזה בו בושה גדולה. הוא בוש בפניה על כך שדקר אותה בזרועה ועל

כך שענינו ולבו יבשים ועל ערמות הספרים שהעמיד ביניהם ועל מיכאל.

הוא סובב את גבו אליה ויצא מחדר 104 וצעד בצעדים כבדים אל עבר שארית חייו.

סרדיניה, 2015

הדלת לגן עדן

בְּכַנִּיסָה לְאַרְמוֹן הַטּוֹסְקַנִּי הוֹתִיר אֶמֶן עֲלוֹם שֵׁם
אֶת דְּלַת הַכְּנִיסָה לְגַן עֵדֶן.
תְּבַלִּיטִים מְרַהִיבִים
בְּנֵי כֹ-400 שָׁנָה, בְּעֵץ הַבּוֹהֶק.

מְלֹאכִים מְחוֹלְלִים בְּכָל פְּנֵה וּמִסְגֵּרֹת,
תּוֹקְעִים בְּחִצּוֹצְרוֹת לְבוֹא הַגְּאֵלָה,
מְגוֹנְנִים בְּגוֹפֵם הַעִירֹם עַל חֲנִיה,
לוֹכְדִים אֶת הַנְּחֹשׁ הַמְּפֹתָה בְּזֹרֹעַ נְטוּיָה,
עוֹקְדִים עַל הַמְּזוֹבַח אֶת הָאֵיל שֶׁל אַבְרָהָם.
אֲנִי מִבֵּיט בָּהֶם מִבְּעַד לְמִסְדָּה מְעֻרְפֵּל,
מִבְּחִין כִּיצַד בְּמִשְׁקוֹפֵי הַדְּלַת
מִתְעוֹרְרִים לְפִתְעֵ אֱלִילֵי כְּנַעַן הַקֶּדְמוֹנִים,
וּמוֹל הַצּוֹק הָאֵיתָן מְלַבֵּים שְׁנֵאֲתָם הַשְּׁמִיּוֹת הַעֲתִיקָה,
מִתְחַזְּקִים עִם כָּל צִיּוֹץ גְּזַעֲנֵי וּפּוֹסֵט מִתְלֵהֶם,
שְׁנֵאָה בֵּין חוֹבְשֵׁי הַכְּפּוֹת לְבֵין חוֹבְשֵׁי הַכְּפִיּוֹת.
מִתְפַּרְצֵת.

קווים מתעקלים

קווים מתעקלים כְּנֹאדִיּוֹת עֲמָקִים,
חֹרְצִים בְּכַף יָדֵי אֶת סִימְנֵי הַזְּמַן,
מְנוּטִים בְּבִטְחָה אֶת אֲגְלֵי הַזְּעָה,
עוֹטְפִים בְּחֶסֶם אֶת כְּלֵי הַכְּתִיבָה.

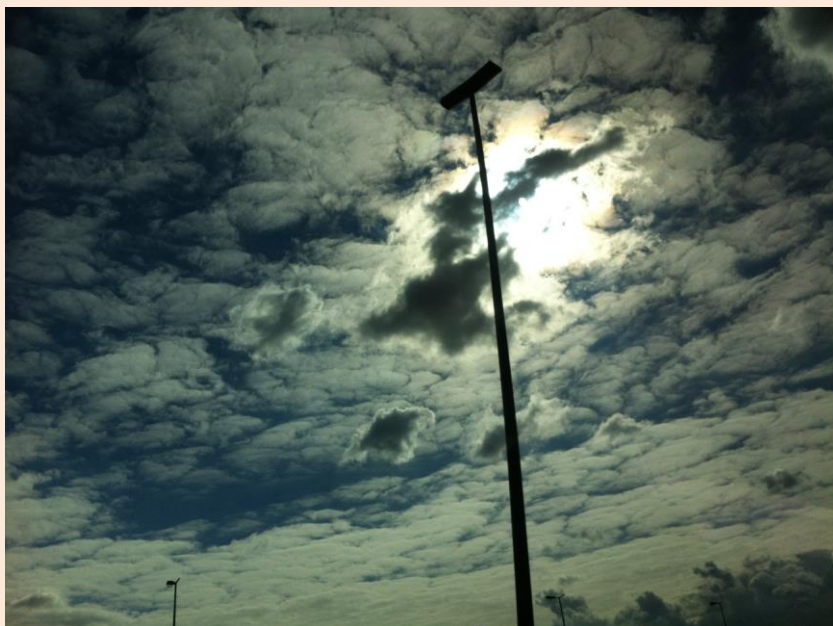
עגול לבן הותיר על ידי הזמן,
מחוגיו מתקתקים ללא הרף,
בזכוכית שרוטה כמו מסך חגי,
משתקפים זיפי החזדים כתער.

ליל הסכינים הדוקרות

תער מנתחים חותך במקצועיות את בשרי,
מטפף שלוליות אדמות בפי,
האוספות עמן את כל מכאובי,
אל ממחטות נר מכתמות כארגמן.

ספינים חורצות בגרוני עם כל בליעה,
עומדות על המשמר מול הרק הלבן,
חוסמות בלחבן את קנה הבליעה.

לאחר ליל יסורים ללא שנה,
והמתנה ארבה למלאך בחלוק ירק,
מזרק ארץ מפלח את הכאב,
ומזרק נוסף משחרר חמר הרדמה.

כביש 1, 2013

תאומות

צליל סלע

שמונה בבוקר. הכיתה מתארגנת למפגש. אני אוספת את התלמידים ומשכנעת אותם בקולי השקט לחלוץ בזריזות נעליים ולהזדרז להצטרף. לרגע, כדור ספוג נבעט לפניי. אני נבהלת והילדים מצחקקים. אני מזכירה להם את מקומם, והם נכנסים פנימה, עודם מצחקקים בלחש ומתחילים לזמר יחד את שיר הבוקר. אני מרימה את עיניי ורואה שאדווה שוב עומדת מחוץ למפגש, חוטפת מילדים חפצים, מפנה אליהם סנטר מרדני ומגישה את מילותיה בטון לא פרופורציונלי. אני מתקרבת ושומעת יותר בבירור – "לאאאא, לאאאא, זה שלי!!!", והסנטר מוחלף בלחי המייצגת בבירור את התעלמותה הגסה. "אדווה, גשי אתי החוצה בבקשה", אני אומרת לה בלחש. "אני לא רוצהההה, לאאאאא", ואט אט קולה גובר והופך לצעקות של ממש. צעקותיה ממלאות את החדר, וכולם נעים מצד לצד באי-נוחות. ברור לכולנו שצריך להוציא את אדווה מהכיתה, אם תרצה ואם לאו.

אני אוספת את אדווה בזרועותיי, והיא כגוש קטנטן ומרדני בועטת בי וצורחת חזק באוזניי. מחוץ לכיתה אדווה בועטת בכל חפץ שנקלע לדרכה. היא צורחת ומייללת, "תביאי את אימא שלי!!! תביאי אותה עכשיו!!!". "אנחנו נצליח לגבור על המצוקה הזו יחד, אדווה, את ואני, גם בלי אימא", אני משיבה בטון רך, אך שומרת על מרחק שמאפשר לה להמשיך לבעוט ולבטא את כעסה. שהגוזל המרדני הזה ישחרר את זעמו, אני חושבת, הרי היא מורכבת ממש כולה מרגשות אינסופיים. הם חייבים להשתחרר היכן שהוא. "תביאי את אימא שלי!!! אני רוצה

לתת לה מכות". "מכות?" אני שואלת בפליאה, "לאימא?! שמגדלת אותך, מאכילה אותך, מחבקת אותך, שרה לך שירים, חדה לך חידות...?". "כן!" היא עונה. אני מתיישבת מיואשת ונשענת על הקיר. הבוקר קשה לי יותר מן הרגיל להכיל את גוש הרגשות הזה שנקרא אדווה. לאחר שהיא ממשיכה לזוז מצד לצד, היא מבחינה בי, מתקרבת ומתיישבת על רגליי. ישיבתה הופכת לשכיבה כמו של תינוק בזרועות אמו. עיניי כחולות וגדולות, בוהות בי. היא ממתינה לשאלה. "את יודעת, אדווה..." אני מתחילה לומר ולרגע מתלבטת. "את יודעת שגם לי קשה?". "למה קשה לך?" היא שואלת בפליאה – "מה, קרה לך משהו?". "את זוכרת שסיפרתי לך שיש לי אחות תאומה?" אני שואלת. "שיר!" היא מיד עונה. "נכון... שיר...". "קרה משהו לשיר?". היא פונה בדאגה. "לא... כלומר, כן... קרה משהו משמח". "מה קרה?" היא תוהה. "היא עוזבת את הבית", אני עונה, ופניי נופלות. "היא עוזבת אותך?? למה זה משמח??"; "היא עוזבת כי היא מצאה בן זוג, שהיא אוהבת מאוד, וכנראה שהם הולכים להתחתן". "אז היא העדיפה אותו עלייך??" היא שואלת המומה. "זה דבר טוב", אני עונה. "מין שלב כזה בחיים". הגוש הקטן הזה ממשיך לבהות בי בעיניי הגדולות התחומות בפוני זהוב ומתוק... אני מתבוננת בה ופתאום רואה את עצמי, ילדה בלתי מובנת, רגישה כל כך. נוטה להסתבך בדיוק כמוני.

"תספרי לי על שיר", אדווה לרגע מבקשת, ויחד אתה אני נשאבת אחורה בזמן.

"נולדנו בסוף שנות השמונים. לפי מה שאימא מספרת אנשים אז התלבשו קצת מצחיק, והיה להם שיער פרוע. אני מיהרתי לצאת מבטן אמי מהר ככל האפשר, סקרנית כלפי כל מה שנמצא שם בחוץ, ואת

שיר נאלצו למשוך החוצה. אימא אומרת שהיא שחתה לכיוון השני. זה לפחות סיפור הלידה שעל הרקע שלו גדלנו, ובסיפור הפלא של הביצה והתרנגולת היא גדלה להיות אחת שנשארת תמיד קרוב לבית, ואני כילדה סקרנית היוצאת לגלות את העולם ומפספסת לפעמים את הסכנות שבדרך."

"שיר תמיד עשתה הכול כמו שצריך: תמיד הקשיבה, היו לה ציונים מעולים, היא הסתדרה בסביבתה, ויותר מכול אהבה לנקות ולסדר את הבית. לשיר היו תלתלים מתוקים. היא הייתה קטנה שברירית ואהבה תמיד לזקוף את צווארה מעלה בגאווה, ובפרט כשלא הייתי מצליחה לעמוד בקצב שלה."

"גדלנו יחד בחדר אחד, כאשר בינינו פרוש שטיח, ותחתיו נהגנו להחביא את כל המשחקים, אבל איכשהו תמיד הייתי בטוחה שהיא יוצרת את הבלאגן בחדר. הרי אני האחות הגדולה!" (אדווה מצחקת).

"בשני צדי השטיח ההררי עמדו להן שתי מיטות שנשענו על שני קירות. כל קיר היה מעוצב אחרת – שלי לבן ועליו היו תלויים ציורים שציירתי, ושל שיר בצבע אפרסק ועליו היו תלויות תמונות של המשפחה. כל לילה היינו מביטות כל אחת לחצי האחר של החדר ומצחקות בלחש עד שהיינו נרדמות. מדי פעם אבא היה נכנס לספר לנו על 'הענק בסיר המרק' או על 'הגמד עם מטבעות הזהב באוזניים' כדי לנסות לגרום לנו להירדם."

"תספרי לי על הענק בסיר המרק!!!" אדווה צועקת בקול תינוקי. אני מגניבה מבט אל תוך חלל הכיתה ורואה את כולם ישובים אל תוך מעגלי למידה. "בפעם אחרת, אדווה. הגיע הזמן שנחזור פנימה," אני עונה, אך היא קוטעת אותי בזעקתה "לא!! את תספרי לי עכשיו!!!"

"אדווה, בפעם אחרת, כנסי לכיתה". "אז תבטיחי לי שתספרי לי בהפסקה...", היא מבקשת, ואני נכנעת לעינייה ולכמיהתה. "בסדר", אני עונה, "נמשיך בהפסקה".

אנחנו נכנסות יחד לכיתה, ואני מתחילה ללמד, מסבירה לתלמידים כיצד מחשבים היקף, ואני נזכרת מיד כיצד בן זוגה של שיר ביקש עזרה לגלות את מידת אצבעה. אני מתמלאת געגועים וחשש. בצאתנו להפסקה אני מתיישבת על מרבד הדשא הרענן ומתמסרת לקרני השמש. יעל בת השש מתיישבת כהרגלה לידי, הרחק מחבריה לכיתה, ומלטפת את ראשי. אדווה אצה לכיווני וצועקת, "אהה, אהה, הבטחת לי!! הבטחת לי שתספרי". אני בוהה בה לרגע ועונה, "בואי, תתיישבי. אני אספר לך סיפור". יעל ואדווה מצטופפות אל תוך זרועותיי ונשענות בנינוחות.

"התעוררתי באמצע הלילה לצלילי רעש מונוטוני מוכר. פקחתי את עיניי הקטנות וראיתי את אימא יושבת על המיטה של שיר, בחצי השני של החדר. שיר בזרועות אמי ועל פניה מסכה מפלסטיק, שואבת הדים בניסיון להסדיר את נשימתה. קמתי מהמיטה והתיישבתי לצדה. הסתכלנו זו על זו והתחלנו לצחוק. אימא כעסה ואמרה שהאדים בורחים החוצה, אז חזרתי למיטה על פי ציוויה ומשכתי את השמיכה לגובה הסנטר. בהיתי בשיר והיא הביטה בי בחזרה. המשכנו לצחקק כל הלילה..."

"בבוקר שלמחרת חיכינו יחד בתחנת האוטובוס, זו לצד זו. כמה מחברותיה לכיתה של שיר הצטרפו, אך עמדו לצדה ולא לצדי. שמעתי אותן אומרות, 'אחותך מצחיקה. יש לה עיניים ממש קטנות והיא מדברת לא ברור'. שיר צחקה, ולצערי הרב זה גם היה די נכון, אבל אותי זה לא הצחיק."

יעל נכנסת לדבריי. "גם עלי לפעמים אומרים דברים לא נעימים וגם אותי זה לא מצחיק..." אדווה מתפרצת ומבקשת שאמשיך את הסיפור.

"עלינו על ההסעה של בית הספר והתיישבתי בינה לבין החלון, אבל שיר נשענה אל עבר חברותיה ויחד הן המשיכו לצחקק. רציתי להחזיק לשיר את היד, רציתי לצחוק יחד איתה, אבל הרגשתי לא מוזמנת. שמרתי את ידי בחיקי והתבוננתי דרך החלון אל עבר הוואדי." "כשחזרנו מבית הספר קראתי לשיר שנטפס שוב על העצים בוואדי – וואדי ירקרק ארוך ויפהפה, שהיו בו כל כך הרבה עצים שעליהם יכולנו לטפס ולבנות בתים. שיר עמדה מולי והיססה. 'חברות שלי קראו לי לבוא אליהן. פעם אחרת, טוב?' היא אמרה והלכה בעקבותיהן."

"באותו הלילה התעוררתי שוב לצלילי רעש מונוטוני ופקחתי שוב את עיניי הקטנות מדי. אמי ישבה שוב על המיטה של שיר והיא בזרועותיה, עם מסכת הפלסטיק על הפנים ואדים לבנים שנפלטים ממנה. התבוננתי באמי ואמרתי 'אימא, כואב לי הראש'. 'מה? לא מבינים את מה שאת אומרת. תפתחי את הפה, אם את רוצה שיבינו אותך'. אז אמרתי בקול ברור יותר, 'כואב לי הראש!'. 'אז תשתי מים. אנחנו באמצע אינהלציה', השיבה אמי."

"היית עצובה?" אדווה שואלת. "כן... קצת..." "אני משיבה, מרימה את עיניי ומבחינה פתאום בגלעד, נעה ומיכל שהצטרפו כדי לשמוע את הסיפור. עיניהם נוצצות מסקרנות."

"בבוקר שלמחרת חיכינו בתחנת האוטובוס, הפעם עם רווח פרוש בינינו. הצצתי לכיוונה כמה פעמים. 'מה', שיר שאלה לפתע, ומיד

חברותיה הצטרפו לעמוד לצדה. ההסעה הגיעה, והפעם שיר כבר לא ישבה לידי." "

"מה, לא היה נעים לה בחברתך?" גלעד שואל בקול אָטי ומושך בקצוות שיערותיו במתח. "תתנו לה להמשיך לספר!", אדווה מגיבה בקול, וזוגות העיניים הנוצצות שוב מופנות לכיווני ומצפות להמשיך הסיפור.

"בחזרה מבית הספר, בצהרי היום, היא ירדה מן האוטובוס והלכה ישר עם חברותיה החדשות, שהיו עסוקות בדיבור על מנהרת הקסמים הסודית. הסתובבתי ופסעתי בצעדים אָטיים אל עבר הוואדי. זרקתי את התיק על האדמה וגיליתי שילדי השכונה שוב הרסו את בית העץ שבניתי. אספתי את המקלות שהם שברו ואת הכרית שהם קרעו, וניסיתי לסדר אותם מחדש. שמתי את הכרית הקרועה מולי, ישבנו יחד על העץ ושיחקנו בכאילו מסיבת תה. דמיינתי שהכרית היא שיר, או לפחות שיר של פעם – "

קול יללותיה של יעל קוטע את רצף הסיפור. אני מבינה שאולי קצת הרחקתי לכת. אדווה מצטרפת אליה אך ביללות קולניות ופחות אותנטיות. "זה סיפור עצוב!!!" היא צועקת לכיווני. "זה הכול עניין של פרספקטיבה", אני מנסה לתקן. "פרספקטי.. מה?" נעה מתבלבלת. "נקודת מבט!" אני עונה. צלצל בית הספר מתנגן, ואני מתמלאת חרטה. אני פוסעת לכיוון הכיתה, אך אדווה, יעל, גלעד, נעה ומיכל רצים אחריי ברגליהם הקטנטנות ותופסים את זרועותיי. "תמשיכי! תמשיכי לספר!" הם קוראים בקול, ודמעותיהם כאילו נמחקו מזמן מפניהם. "יש לכם הפסקת אוכל עכשיו, ואני גם לא רוצה לצער אתכם שוב," אני מגיבה. גלעד נכנס לדבריי בקולו האטי. "אז תעשי שיהיה

לזה סוף טוב", ונועה משיבה לגלעד. "זה עניין של פרספקטיפה".
כולנו מצחקקים, והם מתיישבים סביבי עם פרוסת לחם בידם.
"בבוקר שלמחרת ירדנו שוב אל תחנת האוטובוס. שיר פתאום
הסתכלה עלי ואמרה 'צליל, איפה תיק בית הספר שלך?'. שלחתי ידי
אל גבי והבנתי פתאום ששכחתי אותו בבית. נבהלתי מאוד ואמרתי
לשיר, 'אני רצה רגע הביתה להביא אותו ובאה. תעכבי את הנהג?'.
היא הבטיחה שתשתדל. רצתי לכיוון הבית, הכי מהר שיכולתי, ושיר
נשארה עומדת בתחנה."

אני מפסיקה לדבר, והילדים מתבוננים בי. "מה זה?? מה???" כולם
לפתע צועקים. "לא לא, לא זהו, סתם אני מתלוצצת... יש המשך", אני
עונה ומצחקקת. הגוזלים הקטנטנים הללו מתבוננים בי, צמאים
למילותיי. "נווווו", מיכל קוראת בקול, ואני ממשיכה לספר.
"האוטובוס הגיע, כמו גם חברותיה של שיר, והן כולן עלו על
האוטובוס... והאוטובוס נסע."

"כשהגעתי חזרה אל התחנה בריצה, שיר כבר לא הייתה שם.
התיישבתי בתחנה והתחלתי לבכות, על איך ששיר נעלמה ממני כמו
גם האוטובוס, על הגעגועים העזים שלי לשיר, החברה הכי טובה שאי
פעם הייתה לי. התאומה שלי."

יעל החלה ליילל אך בלחש בתקווה שלא אשמע. אדווה מתבוננת בי
בעיניה הגדולות והמבולבלות וגלעד מגיב, "אבל את, את אמרת, את -
". התבוננתי בהם ואז המשכתי, לובשת חיוך צדי וערמומי, כיאה לאבי
אשר היה מייטיב לעשות זאת, כשהיה מספר לנו סיפורים.

"כעבור כמה דקות שיר הגיעה בהליכה אל התחנה, מתנשפת. היא
ניסתה לדבר אך לא הצליחה בגלל התקף האסתמה. אמי, שבדיוק
התכוונה לצאת לסידורים, הבחינה בשיר ורצה אליה עם המשאף

ובחיבוק גדול. כשנשימתה של שיר הוסדרה, היא הסבירה שניסתה לשכנע את הנהג לחכות אך הוא נסע ולא הסכים להוריד אותה בדרך, אלא רק בתחנה הבאה, ושהיא חזרה כל הדרך ברגל. "שלחתי אז את ידי בהיסוס לעבר שיר, והיא אחזה את ידי חזרה. הבנתי פתאום שלא באמת איבדתי את אחותי התאומה, ושהיא פשוט קצת התרחקה – ממש כמו המרווח בינינו, והרי כל מרווח אפשר תמיד לצמצם."

הילדים הקטנטנים ממשיכים לעמוד ולבהות, עד שאני אומרת את המילה 'סוף'. "מה, זהו?" נעה שואלת בחיוך רחב. "כן, זהו", אני משיבה בחיוך. הם מתבוננים זה בזה, מחייכים, מצחקקים ורצים מן המקום יד ביד. אדווה נשארת במקומה, מתבוננת בי, מחייכת, ואז רצה בעקבות יתר הילדים, מדביקה את הקצב... ואת המרווח.

פתיחה
לונדון, 2015

כתריה עמיאל

חוה

כְּשֶׁדְּבַרְתָּ אֵלַי אוֹ אֶתְּי אוֹ עָלַי
מָה בְּעַצֶּם שְׁאַלְתָּ מִמֶּנִּי
כְּשֶׁשָּׁקַעְתָּ שְׁתַּקְתָּ בְּרַחֲתָ תִקְעָתָ
מָה בְּעַצֶּם הִלַכְתָּ חֲזַרְתָּ
צָעַקְתָּ
עָלַי
בְּפֶה מְלֵא רַמּוֹת
לְמָה
אֶכְלָתָּ
אֶת הַתַּפּוּחַ
יָדַעְתָּ אוֹ שָׁכַחְתָּ
שִׁיָּדַעְתִּי אוֹ שָׁכַחְתִּי
אֶת מָה
שִׁקְוִיתָ שְׁלֵא
מִצְטוֹפֶפֶת בֵּין בַּיִת נְאֻה וְכִלִּים נְאִים
אֲנִי מוֹצֵר צְרִיכָה מְבַקֵּשׁ.

הזרה

תל אביב נועצת בי עינים
כאלו הייתי שלט: ?רושלים
כמו קוץ עקש בין שושנים

מהגרת

נוטעת עצמי בכח

בארץ לא לי

הבגדים שלי

כמו טפט פרחוני על קיר מטבח

הדבור שלי

אדמה יבשה תחת לטופו הנחשי של מבטא תל אביבי חסר גינדר

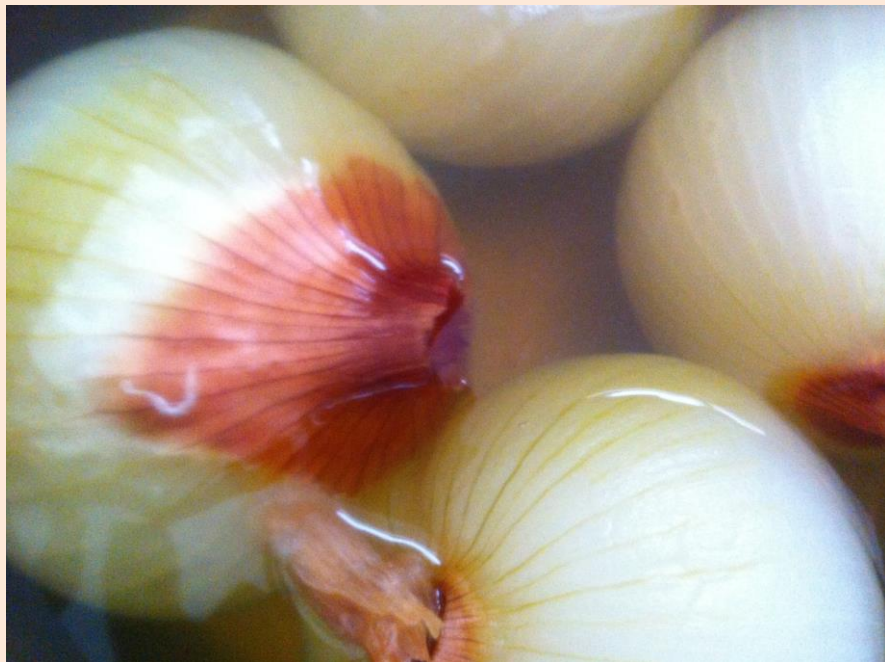
דמותי הנבטת ממשקפיהן העגלים כל כך

מצביעה עלי ואומרת

הזרה.

אישה משתיינה בעמידה

עוצרת משאית
מרימה בלם יד משפשוף
בקפיצה קלה היא בשדות
מטילה מימיה
יוצרת נהרות
חולצת שד
משקה גם לחיות
מקנחת בגדה
מורטת את שפמה
מקבצת אל רחמה
פרורים של אדמה חרוכה
עם קיסם מבין שניה
מצירת עולם
היא עוצרת
והעולם מפליג בה

תל-אביב, 2015

שוטה

רגליך אינן נעוצות ברצפה
למה אתה לא זז?
למה אתה מסתיר את פניך?
למה אתה לא רוקד?
אתה בוער מתשוקה?
למה אתה לא מעז להסחף?
נעליו בלויית קבר זמן מה
למה הוא אינו מחליף אותן קבר
למה לובש את מכנסי הליצן האלו
הוא הרי אינו מצליח לחזק לאחרונה
למה הוא לא מתנועע
זה בוער בו, שיזוז.

לו וכלתי לעמד לידו לעוד כמה רגעים אולי
 הייתי מצליחה לזהות את המנגינה שבקעה מהחצוצרה שלו
 הוא נגן רק כשהרמזור התחלף לירק עבור הולכי הרגל
 אני אחת מהם עכשו חובת להמשיך וללכת
 מעט לפני שהשמש ירדה, ראיתי אותו שוב הפעם יושב על הרצפה
 זוכרת שלא הבנתי איך הוא מסגל לשבת כך באמצע מקום הומה אדם
 אך מה שבטוח הוא שמכאן איש לא יגור אותו
 הנד ודאי לא יושב סתם כך, אתה לא דומה לי כלל
 השנים טשטשו את תמימותך אתה אף פעם לא תחכה לשום דבר
 אולי המשחק ההוא ששחקנו כשהיינו ילדים כבר לא כפיך לך יותר
 אז כשהדברים היו נראים פשוטים, הכל הרגיש בהשג יד
 אולי התעניפת כבר מלנסות לנצח
 כל כך רצית להיות הבא בתור אך תוך מעולם לא הגיע
 לא ראיתי אותך מאז אך תהיתי עם עצמי
 אם הצלחתי לראות את התמימות בכל הבלגן שהיה אז סביבך,
 למצא את השקט שלי בתוך רעש בלתי נגמר רק כשעמדתי לידך,
 להרגיש את הזרות ההיא בינינו ולהפך אותה לחמלה
 שנינו יחד, מרחמים ומנחמים זה את זאת עם עינינו הבוהות אולי גם
 את העוברים ושבים
 יתכן שגם את המבלבלים ומלאי הספקות
 תורי הגיע?
 ומה אתך? האם אראה אותך שוב?

וְאִם אֲשַׁמַּע אֶת הַמְּנַגֵּינָה הַהִיא שֶׁבְּקִעָה מֵהַחֲצוּצָרָה שְׁלֶדָּה זֶה שְׁלֵא
הַצְּלַחְתִּי לְזֵהוּת
הָאִם לְבִסוּף תִּהְפֹּךְ מִפְּרֵת

תישאר

כְּשֶׁתְרוּץ בְּקִלְיוֹת כְּדֵי לְהַפְחִיד
מִיֶּשֶׁהוּ יְרוּץ בְּטְרוּף מִהֶפְחֵד
כְּשֶׁתְחַשֹּׁף אֶת שְׁנִיד בְּהִנָּאָה מִבְּעִיתָהּ
מִיֶּשֶׁהוּ יִתְחַבֵּא מֵאַחֲרֵי אֵיזָה קִיר
וְהַקִּיר הַהוּא יַעֲמֵד בֵּינֵיכֶם
עַד שֶׁתְּצִית אֶת הָאֵשׁ כְּפִי שֶׁהִבְטַחְתָּ
אוּ עַד שֶׁהִזְמַן יֵאָזַל

סרדיניה, 2015

כצאן לרווח

מצקור דפנה

כל מה שנאמר על אימא לא התרחש בתוכי. מעולם לא חשתי את הכמיהה לילד. את הרגש האימהי הזה שכולם מדברים עליו. לא, לא טעיתי. התכוונתי לכולם, כי נראה שגם גברים מנכסים לעצמם את היכולת לדעת מהו רגש של אימא, וכשהם מתהדרים בקלישאה "אין כמו אימא", לא יודעת אם הם מחמיאים או שיש כאן אינטרס חבוי.

גם לא ברור מה מושך באישה בהיריון, אם היא לא מירי בזהדנה. על איזה זוהר בדיוק מדברים. זו יותר פנטזיה עד שזוכים לראות מקרוב את הבצקות, ההשמנה, הפיגמנטציה, המניירות והתהליך ההדרגתי שבו הופכים מעריצים של אל חדש שנולד.

אני כבר מזמן לא מקשיבה לאף סיפור, ולא למה שצריך ונהוג וחייבים ומקובל ואיך אצל כולם. בכל אופן אני החלטתי.

א' נראה המום, שותק. ארשת סמוקה עוטפת אותו, כעס כלוא. הוא נבוך. אני מכירה אותו. הוא יעכל ויגיב בסוף. לפעמים מסוכן אָתו ככה, כשאין פידבק. אני מפליגה בתאוריות קונספירציה. מה הוא מיתמם, חשבתי. הכול הגיוני ונכון וברור ומתחשב ומבין עד רגע ההחלטה שבו הכול הופך מוחשי, הפחדים מתעוררים. פתאום הכי נוח להיות כמו כולם. גם פוליטיקאי ממוצע מבטיח שישנה, שיעביר

חוק, שיקיים מגעים, אבל אין לו באמת אומץ לקום ולבצע, לדעת שחלק מהאוכלוסייה לא תהיה אוהדת. מפחיד.

כך גם אנחנו עמדנו בסטטוס קוו נצחי, באמצע, רק שלאמצע שלנו היה תאריך תפוגה.

"מה אתה שותק, מה? רק לשתוק אתה יודע. יש או רוצה או לא רוצה, ושתקת. לשתוק זה לגמרי לומר לא רוצה, אז אל תעשה את עצמך מופתע".

עדיין יושב ושותק.

"מה חשבת לעצמך?" אני בוחנת אותו. "לא ציפיתי שתהיה מוביל חברתי, אבל שכן תודה באמת, לפחות בפני עצמך... מה זו הצביעות הזו?"

גם אני משתתקת. מה יש עוד לומר. אני לא מצטערת ולא מתנצלת, פשוט מרגיזה אותי התגובה של א', הקדוש המעונה.

א' קם ויצא את החדר. נותרתי לשבת דומם, שלוה יש לומר.

אני שומעת רעשים ורחשים וטריקות דלתות ודלתות ארונות. זה נשמע שא' אורז.

למען האמת כבר ממש בהתחלה היה ברור.

התמזל מזלי ללדת ביום כיפור. בבית החולים שרר שקט. אף אחד לא הגיע לבקר לא אותי ולא אחרות. ניצלתי ולו ליום אחד מדיבורי סרק משעממים, מהטפות הנקה, מקלישאות נבובות וטיפים להורות נכונה שהייתי נאלצת לקבל בחיוך מאולץ. ניצלנו את הרגע וביקשנו שכבר לא יבואו, נתראה בבית.

חרגנו. פוסט-לידה קונספט. וכולם נעלבו. נותרו וכמיהה לעצה לא ממומשת על דל שפתם. לא נותרה בררה אלא להיכנע ולהתנצל. בכל זאת משפחה. אני כבר הבנתי שיהיו הרבה כאלה.

לאחר הלידה הלכתי לקחת את הגוזל מהתינוקיה. עמדתי בפתח וציפיתי שפשוט אדע לאן לגשת, שהחיבור האימהי יוביל אותי לעריסה הנכונה, שאזהה את פרי בטני בעיניים עצומות, שאריח אותו מרחוק.

מובן שניגשתי לעריסה אחרת. חייכתי לעצמי כשהאחות עצרה אותי רגע לפני שנטמעתי בין מסדרונות ויולדות. לא הייתי שמה לב. כולם נראים אותו הדבר. אותו מכל שקוף ושמיכת צמר חומה, סינים. גם בבית לא ממש התחברתי. שתקתי רוב הזמן. אימא אמרה לי שצריך לדבר אל התינוק.

"מה לומר, אימא. על מה יש לי לדבר עם תינוק?"
"תארי פעולות פשוטות, שישמע את קולך", השיבה. "עכשיו נחליף חיתול... נמלא בקבוק... נלביש פיג'מה..."
"נו באמת, אימא... את מקשיבה לעצמך? זה לא עובר לי בגרון".
חצי שנה לא דיברתי.

ההנקה הייתה בלתי נסבלת. עד היום, שלוש שנים אחרי, אני לא מצליחה להשתחרר מתחושת הגועל שאפפה אותי ומהמועקה שבכניעה. איך הצליחו להפעיל עלי לחץ וגרמו לי להיניק בניגוד לרצוני... הסכמתי להיניק למשך חודשיים בלבד..., "החשובים ביותר", אמרו, "מחזקים את המערכת החיסונית של התינוק"...

לא מבינה בדברים האלה, אך במבט לאחור לא נראה לי שנחסכה מאתנו מחלה כלשהי. אני, לעומת זאת, הרגשתי כמו פרה בתור לחליבה, והמועקה לא הולכת לשום מקום. גם עמדתי בעניין החזה לא השתנתה. הוא נותר איבר בעל קונוטציה מינית למבוגרים בלבד, ולא עבר טרנספורמציה לבקבוק חלב, לעטין או לקערת קורנפלקס... אפילו לא הרגשתי בנוח, כשתינוקי שלי הניח עליו את כף ידו המיניאטורית.

לא העלבון המדומה של א', לא הפרצופים הפעורים של החברה, לא הפנים המזועזעות של המשפחה, לא חרדתם על מה יגידו ואף לא פניה העגומות משהו של אימא לא שכנעו אותי לגדל ילד נוסף ובוודאי לא בשיטה שלהם.

אחרי חופשת הלידה שמחתי לחזור לעבודה. חלקנו בנטל. א' יוציא את גוזלי מהגן ביום חמישי, סבתא חנק'ה בשני ואני בשלושת הימים הנותרים. חלוקה הוגנת לכל הדעות. אפילו אימהות אחרות חשבו ש-א' יש רק אחד, אחר צהריים שלם באחריותו. הוא כבר יותר אבא מכל אחד אחר.

שלושה חודשים של צמצום אופקים והתמחות בהחלפת חיתולים ושיטיפת בקבוקים וחוסר שינה הגיעו לסיומם. א' עד היום לא באמת מבין. מבחינתו לבוא בערב הביתה או להיות שם כל היום זה לא הבדל משמעותי... גם הוא החליף חיתולים ורחץ בקבוקים. מה ההבדל? "אם אין הבדל, אתה הולך למסיבה בגן שבוע הבא?"

"באיזה יום זה יוצא?"

א' שואל ומעצבן אותי. למה הוא לא יודע? גם אני רוצה לגדל ילד בלי לדעת כלום. שמישהו אחר ידאג. לוקסוס.
"מה זה משנה?" ענית. "חשבת שאתה אוהב להיות עם גוזלי או ששוב אתה אוהב את גוזלי כשהוא איתי?
לך, כדאי לך. כל האימהות יחשבו שאתה אבא מדהים. פה לא תזכה ליחס מלכים כזה".

לאירועים "חשובים" בגן הלכנו בהתאם ליום התורנות. ניסיתי לשכנע את הגננות לארגן מסיבות ומדורות ויום המשפחה ויום השד יודע מה... ביום של א'..., אך מצוקתי התקבלה כהלצה.

"נו...", שאלתי את א'. "איך התרשמת מהכוריאוגרפיה של הגננת? אמרת לגוזלי שהריקוד היה מדהים?"

"כן", ענה.

"חייכת מאוזן לאוזן והתמלאת גאווה, כשהגננת אמרה שיש לך ילד מדהים, ואיזה חכם וסקרן הוא?"
א' מחייך... "תפסתי אותו".

"היא אומרת את זה לכולם, ממוש, אבל אני יודעת, הילד שלך באמת כזה", חייכתי. "אני רואה שנהנית. אתה מוזמן גם למדורה".

המדורה לצערי נפלה על יום שלי ומצאתי את עצמי מחייכת בין הורים ומתלהבים אחרים ומנסה למנוע מהגוזל שלי להישרף...

מדוע ילד בן שלוש צריך מדורה בכלל? אפשר לא לבוא, אבל אז יש לשאת בתוצאות, פוסט-טראומה לגוזלי לעולמי עד. לאימא, אגב, אין

טראומות, לא כשהילד נהנה. אימא מסיימת את החיים ברגע שמגיח לעולם דור חדש.

בדרך מהעבודה עצרתי לקחת את גוזלי מהגן. חנייה, והתיק, וגוזלי, והסייעת, וגוזלי היה מקסים היום, וחגורת בטיחות וסוף סוף נוסעים, מרחק שלושה רחובות, מה כבר יכול להשתבש? "מים", מלמל גוזלי מהמושב האחורי. "אין מים, ממוש, כבר מגיעים הביתה", ענית. "מים, מים", המשיך גוזלי בקול רועד. "הנה, כבר מגיעים הביתה, ויהיו מים". "מים, מים, מים", המשיך בעקשנות. לא ענית.

"ממממממממממממממממממ", התחיל לצווח. זהו, אני כבר עצבנית. ברור לי שהבכי הזה נגמר בהקאה... "ממממממממממממממממממ", ממשיך בבכי. עכשיו גם אני צורחת. "אין מים, רק בבית!!". "מממ", עוד שנייה אני עושה תאונה... "מממ",

פתאום אמרתי, "בסדר תשתה, הנה. שתה מים. למה אתה לא שותה?"

גוזלי השתתק לפתע ואמר בשקט, "אבל... אין". "הללויה", שאגתי. "זה בדיוק מה שאני אומרת, אין!". לא להאמין, אבל הוא המשיך להיות בשקט עד הבית.

לא שמעתי מא' כבר כמה שעות. כשיירגע יחזור. מכירה אותו. בסוף הוא יבין, לא דואגת. הוא בהחלט הבין שלבוא בערב או להיות שם כל הזמן זה ממש לא אותו הדבר. אי-אפשר לטמון את הראש בחול כל כך הרבה זמן.

אולי רק עד תאריך התפוגה.

ואולי אני בכל זאת קצת דואגת. אגו עלול להעלות אותך לסולם גבוה שאין ממנו דרך חזרה.

הטלפון מצלצל... חשבתי שא' מתקשר, אחרת לא הייתי עונה.

"תגידי, השתגעת? מי עושה דבר כזה?" התנפלה עלי חנק'ה. בדרך כלל אין לה דעות נחרצות שכאלה. היא מעדיפה לשמוע מה אחרים אומרים ולהיצמד לדעת הרוב. "שמעתי מא' ולא האמנתי", המשיכה. "חנק'ה, אל תתערבי", עניתי. "את לא רואה את כל התמונה ולעולם גם לא תביני אותה".

"לא יודעת איזו תמונה. אני רק יודעת שככה לא עושים. ילד זה ברכה", ירתה את הקלישאה בנימה צדקנית.

"חנק'ה, נראה לי שהשיחה הזו צריכה להסתיים לפני שייאמרו דברים שלא ניתן יהיה להתחרט עליהם". ניתקתי.

אני לא אוהבת ש-א' עצוב.

סבתא חנק'ה אמורה להישאר בימי שני עד שאני מחליפה אותה, אך משום מה היא בוחרת דווקא לא ללכת.

כל שבוע אותו הסיפור.

אני חוזרת מהעבודה עייפה ורוצה לסיים עם המטלות ולתקתק את הגוזל לכיוון ארוחת ערב ואמבטיה ולישון, אבל סבתא חנק'ה לא ממחרת. היא הולכת אחריי בבית וצמאה לספר לי את נפלאות אחר הצהריים, חייבת להשיא לי עצה ואולי יותר מכול לוודא שמגדלים את הנכד שלה בסטנדרטים ראויים.

"נתתי לו בקבוקי..." היא מתחילה.

"אני לא תינוקי, חנק'ה, את מדברת איתי". כולם מדברים אלי בתינוקית. זה בלתי נסבל.

היא ממשיכה... "צריך לעבור לפורמולה של גדולים יותר", אמרה ופנתה לקבל אישור מהמומחה עם חיוך מאוזן לאוזן. "נכון, מתוק שלי, מה שסבתא אומרת...? תגיד לאימא, אימא, אני כבר גדול".

"אני לא מתכוונת לזרוק כלום. כשייגמר אקנה אחר". ההבדל הוא לא יותר ממניפולציה זולה של חברה מסחרית, אבל זה לא מעניין את חנק'ה.

"אני אקנה", התעלמה חנק'ה.

חנק'ה מומחית בגידול ילדים, הלא גידלה שניים לתפארת. אם גוזלי בוכה, היא יודעת בוודאות שהוא רעב ועייף וקר לו וחם לו וגזים ושיניים. וזו מומחיות ללא ספק.

"את שומעת", התחילה שוב. "נתתי לו בקבוקי, אבל..."

"חנק'ה...", עצרתי אותה לפני שתמשיך. "יש מצב להסתפק באינפורמציה פשוטה, אכל או לא אכל? עוד מעט א' יבוא וישמח לשמוע את קורות הגוזל. אותי זה פשוט לא מעניין. מצטערת".

ואז על מנת לרכך את האווירה אני מציעה לה כוס תה, שתשב בסלון ותפסיק ללכת אחריי לכל מקום. כמה פעמים אפשר להיות מוקסם מאמבטיה לתינוק?

"אתה בטוח שאתה רוצה עוד ילד? אולי אתה רוצה כי 'גוזלי חייב אח' או כי לכולם יש שלושה ילדים?
אין לי התנגדות עקרונית, אתה יודע. אני אוהבת משפחה גדולה. רק קח את ניהול הפרויקט והמושכות וחופשת הלידה ושלושה ימים בשבוע, לא אחד, ואחריות. אני כאן, לא אשאיר אותך לבד".
"אני לא יכול לצאת מהעבודה שלוש פעמים בשבוע", אמר א' ולא שכנע.

"מעניין שכל הגרושים יכולים", אמרתי. "אתה באמת לא חייב כמוהם, זה נכון".

אני כבר מבינה ששום דבר לא הולך להשתנות.
א' שותק.

"תגיד משהו, תשכנע".

"יהיה טוב, כולם מסתדרים", אמר.

"אולי, אבל אני זה לא כולם, תפנים", המשכתי. "יש לך תכונה כזו לדחות את התשובה. 'האולי' הזה שלך 'והנראה' 'והשתיקה' מטעים. אולי זה טוב בעבודה אבל אותי זה מעצבן. אתה מוכן להיות פרקטי?"
"אני לא חייב להיות מה שאת רוצה".

"גם אני לא חייבת להיות מה שאתה רוצה, כמו כולם. אתה תחזור מהעבודה מתי שבא לך, גוזלי יתעמר בי בינתיים. אתה תחזיק

בסטטוס נשוי + ילד, מנהל, רכב חברה, מוערך, וגוזלי יתעמר בי
בינתיים. פגישות עם מנכ"לים, ערב גיבוש, וגוזלי יתעמר בי בינתיים.
אבא מושלם כי הלכת למדורה".
"מה לעשות, בינתיים אני מרוויח יותר".
"עם אנשים כמוך אין סיכוי שמשוהו ישתנה". עוד רגע מתפוצצת.
"את לא יכולה לשנות את העולם".
"אני רוצה לשנות רק את העולם שלי. חשבת שיש לי פרטנר".

זו לא רק חנקיה. כל אם בישראל חשה כמי שגילתה את האמת
האלוהית, והילד וגידולו הביאו אותה להארה. אימא היא גם מחנכת
ותזונאית ומובילה שיטה חדשנית ובעיקר מומחית לאבחן במבט אחד
את האימהות הקלוקלת שלי.
איך בכלל יכולתי להעלות על הדעת לא להגיע למדורה.
ואני צופה בה ובארגז הכלים שרכשה בלא מעט כסף שלא הייתה
זקוקה לו כלל ועיקר ובמערכת המשומנת והמניפולטיבית ותוהה לאן
היא נעלמה, אימא?

מתחשק לי להתקשר ל-א', לחבק אותו. הוא בסך הכול רצה להיות
כמו כולם.

גם אבות חשים כיצד הילה קדושה עוטפת את אבהותם.
בבוקר הם לא ממהרים. אחרי הכול הם יכולים להרשים את הבוס
ולהישאר חמש דקות אחריו או עד שאחרון הילדים עושה אמבטיה.

הם למעשה היו רוצים להיות הרבה יותר עם הילדים, אך לצערם הם מרוויחים יותר והעבודה רבה ורגע לפני קידום ואין כמו אימא. בבוקר הם פוסעים לאטם, חמושים בסבלנות מפתיעה, אבות מושלמים וגאים מוליכים את הגאון, הנסיך, האל. חוצים אתו את הכביש, בקצב של פעוט בן שנתיים, ואני באוטו ומתעצבנת. "ממהרים פה לעבודה, אידיוט!"

אבל אב גאה חוצה לאטו ומציג את הדור הבא לראווה, סימבה. אני רואה את גאוותו בעיניו. אם אנפנף לו שיזדרז במקום סליחה, אקבל מבט תוכחה שאני לא זקוקה לו בבוקר.

על א' אני יכולה לסמוך ולהתייעץ ולדעת שהוא לטובתי. א' לא ילבש יותר מחולצת פולו שעברה את הביקורת החברתית ויחד עם זאת לצדי יצעד בגאווה, גם אם אלבש שמלת פייטים וכובע נוצה. כל מה שהוא לא צריך לעשות הוא עושה באופן מושלם.

אחרי העבודה מתחיל החלק הפחות נחמד של היום. "די, לא בא לי לשבת אצל איזו אימא ולא שתשרוץ אצלי. מחר אני לא מסכימה לשום חבר", התלוננתי. "את אחראית על חיי החברה שלו", ענה א'. "הוא לא יכול ללכת לבד. את רוצה שלא יהיו לו חברים?" "אני רוצה שאתה תדאג לחיי החברה שלו", התעצבנתי. "מאוד קל לדאוג לחיי החברה של גוזלי מהמשרד". "הוא תלוי בך", התעלם.

"כשאני הייתי ילדה, שיחקנו בשכונה עד מאוחר ללא השגחה, ונסענו באוטובוסים והלכנו לבית הספר וחצינו כבישים וקנינו ארטיקים

בקיוסק של יוסף ומלכודות מים והלכנו לחברים ואימא בינתיים ישנה צהריים ובישלה ותפרה וקראה ולא ישבה בסלון אצל אימא פוסטמה אחרת רק בגלל שהילדים רצו להיפגש. אני מתגעגעת לתקופה ההיא שלפני הסגידה האלוהית. מניפולציות לא גורמות לי נקיפות מצפון".

בשעה שמונה בערב אני רוצה שקט וחדשות ולקרוא ולשוחח על כל דבר מלבד תינוקות וגננות ואימהות ומה נעשה בשבת, רק שזה בלתי אפשרי כשגוזלי לא נרדם.

"אני מאוד מבקשת לא לאפשר לו לישון שלוש שעות בצהריים", פניתי לגננת. "אבקש להעיר אותו אחרי חצי שעה".

"כולם ישנים", ענתה.

"אולי, אבל אז הוא נשאר ער עד אחת עשרה בלילה. נראה שהוא לא זקוק לשינה מרובה כל כך".

"כשמעירים אותו הוא בוכה", התעקשה.

"כשלא מעירים אותו, אני בוכה". אני משלמת כל כך הרבה כסף, חשבת, ואין לי זכויות.

"זה לא מקובל", ענתה.

"אי-אפשר לזוז מעט מהמקובל?"

"תקשיבי", אמר א'. "את לא יכולה לשנות סדרי עולם".

"למה לא?"

"כי יש להם נהלים, וסדר יום שמותאם לכולם, וזהו. תפסיקי לריב עם כולם".

"למה אתה מתיישר?"

"אז הילד ער קצת יותר מאוחר, לא נורא".

"נורא מאוד", צווחתי. "לי יש אותו כבר מארבע וחצי. אני רוצה לראות חדשות!"

"את מגזימה".

"מה מגזימה, מה. אין מנוחה, הכול עובר לידך כי אתה לא כאן".

"אני כאן בערב, ואני לא משחק כל היום, להזכירך".

"אתה ועוד איך משחק, משחק לידיים שלהם".

"אתה יכול לבוא רגע?" קראתי ל-א' לחדר העבודה, הפינה שלי בבית.

"לקחתי כדורים להפסיק את ההיריון... מצטערת...". התבוננתי ב-א'. המבט שלו השתנה.

א' קם ויצא את החדר. נותרתי לשבת דומם, שלוה יש לומר. אני שומעת רעשים ורחשים וטריקות ודלתות וארונות, זה נשמע ש-א' אורז.

הלכתי אחריו לראות מה קורה... סתם היה מבולבל ועשה בלגאן. "למה את עושה דברים בלי להתייעץ איתי?" שאל, בפרצוף אדום, ולא מצליח למקד את המבט.

"תזכיר לי מתי החלטת שאתה לוקח על עצמך משהו ולא שמת לב?" "לא ידעתי שיש לי אולטימטום. אני יוצא לעשות סיבוב".

"הי, מה קורה אַתְּךָ? איפה אתה?", התקשרתי אחרי כמה שעות.

"לא יודע, מסתובב...".

"לא השארת לי בְּרָרָה, אתה מבין את זה, נכון? אתה לא ילד שרוצה
כלב ולא מבין את המשמעויות ואני לא אימא שמסכימה ויודעת
שבסוף אני אטפל בו".

שתיקה.

שמעתי שנרגע.

"אתה זוכר את הערב ההוא...?", שברתי שתיקה, "בדירה בתל אביב,
כשגוזלי בכה כל הערב וצווח והקיא ושינייים ואוזניים וגזים וכשסוף
סוף נרדם קרוב לחצות, ונשמנו לרווחה, אזעקה של רכב הפרה את
הדממה.

מותשים נרדמנו, העייפות מטשטשת את החושים".

החיים ממשיכים, חשבתי.

גוזלי כמובן לא ישן לילה שלם, והאזעקה הטריפה. קמתי ואור
מהבהב חדר את התריס והצצתי ושמחתי לראות ניידת משטרה. יופי,
חשבתי, שיפרצו את הרכב ושיהיה שקט כבר. שוב נרדמתי.

לפנות בוקר האזעקה עדיין ייבבה. כועסת התקשרתי למשטרה, "איך
זה שהייתם כאן ולא פרצתם את הרכב?"

"לא ניתן היה לאתר את בעל הרכב", ענו לי. איזו חלמאות!

בבוקר כשיצאת לעבודה התקשרת מלמטה, "זה הרכב שלנו", לחשת,
"איזו בושה...".

מאוחר יותר פגשתי שכנה. "את שמעת את האזעקה כל הלילה?"
שאלה.

חשתי על סף עילפון. "אני כל כך מצטערת. זה היה הרכב שלנו... רצינו
לרדת א... אבל...", גמגמתי.

"אני דווקא ירדתי למטה", אמרה, "וצלצלתי לכל הדיירים
באינטרקום לשאול אם הסובארו שלהם".

"אז למה לא צלצלת אצלנו?" נדהמתי.
"לכם יש תינוק חדש", אמרה. "לא רציתי להפריע" ...
שמעתי את אי' נזכר וחייכתי.
"אתה בא הביתה?"
"יש לי בררה", ענה.

קרקוש מפתחות נשמע בדלת.

קצרון, 2015

ורוניקה חילוב

אביב ישראלי

כחל-לבן

זה כשהדשא ירק-צהב

כשהבקר קר,

היום מחניק כמו סאונה

וערב? לא יודע להחליט

זה בפסח כשמנקים את החלונות

רק כדי לנקות אותם שוב למחרת

כי אלהים מעניש את העם הנבחר

כחל-לבן

זו הכנסת אורחים

לחומיני – לתיקון – וליתוש שמבקר ב

ארבע לפנות בקר

אביב ישראלי הוא קוץ חסר סבלנות

שעד מהרה כסה הכל –

בעלים יבשים צהבים

שאותם יטאטא מנקה הרחובות.

פסיכה

את יפה.

ממתי הפסקת להתאפר וללבוש שמלות?

ממתי אחלת לגרש את העיניים הנועצות?

האם הבנת שנפשו בודדה?

הבנת?

שאה אחד לא מענין בך ועל כן גם לא ישאף לאשה

האינסטיגורם, הטינדר, הפיסיבוק

דורשים ממך לשים תמונה

שתצבר עוד ועוד ליקים

אך בשירים אותם פרסקת

בדעות ובספורים ששתפת

אף לא ליק אחד קבלת

למרות הכל כלם אומרים כמה את יפה

לְוִיָּה

בְּמִקּוֹם שָׁבוּ הַרוּחַ עוֹמְדֹת
חֲרוּט שֶׁמֶד עַל בֵּיתֶךָ הַחֲדָשׁ
שְׁמַרְתִּי לְךָ פֶּנֶחַ
בְּמַעֲטָפֶת חֲמָה סְבִיב הַלֵּב

שמיכת מעבר
תל אביב, 2015

ענבר קירשנר

וידוי

שום בְּגָד לא יְכוּל לְהִסְתִּיר
גַּם אֶת הַסּוּד הַכִּי כְּמוֹס בְּעִיר

מוֹל הָרָאִי אֲנַחְנוּ מִתְּבוֹנְנוֹת אַחַת בְּשָׁנָה
מִי הָאֲמִתִּית וּמִי הָאֲשֻׁלְיָה,

בֵּין חֲשָׁד לְאֹר
אֵין סוּף לְבוֹר
זוֹהִי תַהוֹם

אוֹתָהּ יִלְדָה נְעֵרָה
שׁוֹמֶרֶת נְגִיעָה
אֶפְלוּ מַעֲצָמָה
שְׁמוּרָה בְּאַרְיֵזָה שְׁאֵף אָדָם עוֹד לֹא פִתַּח

102

הַדְּמוּיֹת בְּרָאִי מִתְעַרְפֶּלֶת
בְּמַלְיָם נְמוּגוֹת הִיא אוֹמְרֶת
"אַל תִּנְסֵי לְהִיּוֹת מִיִּשְׁהִי אַחֲרַי"

עוֹד חִיוֹד עֲצוּר
וְעוֹד חֲצִי נְשִׁימָה
לֹא מְצַלִּיחָה
לְחֹדֵר אֶל תוֹד
הַנְּשִׁמָה

עֵינַיִם עֲצִיפוֹת
יְדַיִם עֲצִלוֹת
בְּפֶה מְרָה שְׁחֹרָה

בְּדִידוּת

היא תמיד שם בשבילך
בְּכָל פְּנֵה תִמְצָאִי אוֹתָהּ
בְּכָל מְקוֹם תִּחַכְּהָ לָךְ

בְּרַגְעִים הִכִּי קִשִּׁים
היא תִזְכִּיר לָךְ שֶׁאֵת לֹא לֵבֵד
בְּרַגְעִים הִכִּי טוֹבִים היא תֹּאמֵר
זֶה רַק רַגַע אֶחָד.

היא תִשְׁקֹט כְּשֶׁתִּבְקָשִׁי
שֶׁתִּדְבֹר
תִּצְרַח
כְּשֶׁרֵאשֶׁךְ יִכְאֵב

בְּדִיוֹק עֲכָשׂוּ
בְּדִמְעָה היא
מֵאֲחוּרֵי הַדְּמָמָה.

מִשְׁתַּלְטֶט על גוֹפְךָ
מְבִיאָה לְאֲדִישׁוֹת
תִּמְתִּין בְּכָל דְּקָה,
בְּכָל שְׁעָה עַד שֶׁתִּבְנִי
תִּכְנָעִי,
וְתוֹדִי בְּתַבּוּסָה

קולי

הקול ששיתק

הקול הרועם בדממה

הקול הרוגז אף לא אומר מלה

הקול שנושק

הקול שנושא תפלה חרישית

הקול שרועד

הקול שחושש להביע דעה

הקול המסתתר בין גבעות לבנות

ומעטפת אדמה

הקול שרוצה להיות נחמד

הקול שתמיד יאמר כמה שאתה מיחד

הקול שיקדיש לך דקה

הקול שיאמר דברי נחמה

